

Johannes

eis pacē sp̄m̄ sanctū, post dies octo clau-
sis ianuis apparuit discipul' & thome.
Postea itez manifestauit se ad mare ty-
beriadis &c. de pescatōe petri. dicit petro
tercio. pasce oves meas.

Explicit regisx. Incipit euā-
gelium fm̄ Johānē. Ca. I

Principio erat verbum. et
verbum erat apud
deū. & de' erat v̄bus
Hoc erat in princi-
pio apud deū. Dia-
p̄pm̄ facta sunt: si
ne ipso factuz est nihil. Qd̄ factū est in
ipso vita erat & vita erat lux homī: & lux
in tenebris lucet: & tenebre eū nō com-
prehenderūt. Fuit homo missus a deo
cui nomē erat iohānes. Hic venit in te-
stimoniū vt testimoniu phibet d̄ lu-
mine: vt oēs crederēt p̄ illū. Nō erat il-
le lux: sed vt testimoniu phibet de lu-
mie. Erat lux vera q̄ illūnat oēs hoīem
veniente in hunc mundū. In mundo
erat: & mundus p̄ ipm̄ factus est: & mū-
dus eū nō cognouit. In p̄pria venit et
sui eū nō receperūt. Quoq̄ aut̄ recepe-
runt eū dedit eis ptātem filios dei fieri
his qui credūt in noīe eius. Qui nō ex
sanguinib⁹ neq̄ ex volūtate carnis ne-
q̄ ex voluntate viri: sed ex deo nati sūt.
Et verbū caro factū est: & habitauit in
nobis. Et vidim̄ gloriam ei': gliam q̄i
vnigeniti a patre: plenū ḡe & veritatis
Iohānes testimoniu phibet de ipso et
clamat dicens. Hic erat quē dixi q̄ post
me ventur' est. ante me factus est: quia
prior me erat. Et de plenitudie ei': nos
oēs accepim̄. ḡtām̄ p̄ ḡfa: q̄ lex p̄ moy-
sen data est gratia & v̄itas p̄ iesum xp̄m̄
facta est. Deū nemo vidit vnq̄. Uni-
genitus filius qui est in sinu patris: ip̄e
enarravit. Et hoc est testimoniu iohā-
nis: qñ miserūt iudei ab hierosolymis
sacerdotes & levitas ad eūz vt introga-

rent eū. Tu q̄s es. Et p̄fessus est: & nō
negauit. Et p̄fessus est: q̄ nō sum ego
christus. Et interrogauerūt eū. Quid
ergo. H̄elias es tu. Et dixit. Non sum
Propheta es tu. Et r̄ndit. Nō. dixerūt
ergo ei: Quis es vt r̄nsum demus his
qui miserunt nos. Quid die de teipo
Ait. Ego vox clamantis in deserto: di/
rigite viā dñi. sicut dixit esaias. p̄pheta. a. Otar. i. a
Et qui mis̄ fuerāt erant ex phariseis. Lu. 3. a
Et interrogauerūt eum: & dixerunt ei.
Quid ergo bapticas si tu non es xp̄us
neq̄ helias. neq̄ p̄pheta. R̄sidit eis Jo
hānes dices. Ego baptico in aqua: me Mat. 3. e. Otr. i.
dius aut̄ vest̄ stetit quem vos nescitis b. Lu. 3. d. Act. i.
Ipse est qui post me ventur' est: qui an a. 7. 19. a
me fact' est cui? ego nō sum dignus vt
solua ei? corrīgā calciamēti. H̄ec in be-
thania facta sūt trās iordanē vbi erat
iohānes bapticas. Altera die vidit Jo
hānes iesū veniente ad se & ait. ecce a-
gnus dei ecce q̄ tollit p̄ctā mūdi. H̄ic ē
de q̄ dixi. Post me veit vir q̄ aī me fa-
ct' est: q̄ prior me erat. & ego nesciebā
eū. Sed vt manifester̄ in ist̄. p̄ptere
veni ego in aqua bapticas. Et testimo-
niū phibuit iohānes dices. Quia vidi Mat. 3. g
sp̄m̄ descendente q̄i colubā de celo: & mā Otar. i. b
sit sup eū. & ego nesciebā eū: sed qui mi Luce. 3. e.
fit me bapticare in aqua: ille mihi dixit
Sup quē vider̄ sp̄m̄ descendente & ma-
nente sup eū hic est qui bapticat i sp̄m̄
sancto. Et ego vidi & testimoniu phib-
ui. q̄ hic est fil' dei. Altera die iterū
stabat iohānes: & ex discipul' eius duo.
Et respiciēs iesū ambulantē dirit. Ec-
ce agn' dei. Et audierūt eū duo discipli-
loq̄ntē: & secuti sūt iesū. Cōuersus au-
tem iesū & vidēs eos icq̄ntes se: dicit
eis: Quid queritis. Qui dixit ei. Rab-
bi. qd̄ dicis interprtātū mḡt: vbi h̄itas.
Dicit eis. C̄lenite & videte. C̄lenetur
videat vbi maneret: & apd̄ eū māserūt
die illo. Hora aut̄ erat q̄i decima. Erat
aut̄ andreas frat̄ simonis petri. vn' ex
duobi q̄ audierat a iohāne: & secuti fue-
rāt eū. Inuenit hic p̄am̄ frēz suū simo-
nē & dicit ei. Inueniū messiaz: qd̄ est
F

Wij. 4. j. 3. f.

B

I. Joh. 4. c.
C
J. S. f.

G interptatum xps. Et adduxit eū ad iēsum. Intuit' autē eū iesus dixit: Tu es simon fili' iohāna: tu vocaberis cephās qđ interptat petr'. In crastinū voluit exire in galileā: et inuenit philippū. Et dicit ei iesus. Sequere me. Erat autē philipp' a beraida ciuitate andrice et petri. Inveit philipp' nathanael: et dicit ei. Quē scriptis moyses in lege et pphete inuenim' iesū filiū ioseph a nazareth. Et dixit ei nathanael. A nazareth pōt aliquid boni esse. dicit ei philippus. Celi et vide. Tidit iesus nathanael veniē tem ad se et dicit de eo. Ecce vere israelita. in quo dulcis nō est. Rūdit ei nathanael. Cū me nosti. Rūdit iesus et dixit ei: Prūsq; te philipp' vocaret cū esses sub sicu vidi te. Rūdit ei nathanael. et ait: Rabbi: tu es fili' dei: tu es rex israel. Rūdit iesus et dixit ei: Quia dixi tibi ydi te sub sicu credis: mai' his videbis. Et dicit ei: Amē amē dico vob; videbitis celū aptū et angelos dei ascēdentes et descendētes sup̄ filiū hoīs. II

A L die tercia nuptie facta sunt
e in chana galilee. et erat m̄ ieu
ibi. Clocat' ē autē iesus et disci
puli ei' ad nuptias. Et deficiente vino.
dicit m̄ ieu ad eū: Cūnū non hñt. Et
dicit ei iesus. Quid mihi et tibi est mu
lier. Nōdū veit hora mea. Dicit m̄ ei'
m̄istris: Quodcūq; direxit vob; facite.
Erāt af ibi lapidee hydrie sex posite s̄m
purificatōe iudeor capientes singule
metretas binas vel ternas. Dicit eis ie
sus: Implete hydrias aqua. Et imple
uerunt eas vscq; ad summum. Et dicit
eis iesus: Haurite nūc: et fertē architri
clino: Et tuleit. Ut autē gustauit archi
triclin' aquā vinū factum. et nō sciebat
vnde esset. ministri autē sciebat q̄ haue
rūt aquā vocat sponsū architriclinus et
dicit ei: Ois homo s̄mū bonū vinū po
nit. et cū inebriati fuerit tūc id qđ dete
rius ē. Tu autē seruasti bonū vinū vscq;
adhuc. Hoc fecit initū signoꝝ iesus in
chana galilee: et manifestauit gloriā su
am. et crediderūt in eum discipuli eius.

B Post hec descēdit cap̄barnaū iper ma
ter ei' et fīces ei' et discipuli ei' et libimā;
serūt nō mltis dieb. Et ppe erat pasca Mat. 21. b.
iudeoz. et ascēdit iesus hierosolymā et i Mar. ii. d
uenit in tēplo vendētes oves et boues Lu. 19. g
et columbas. et numularios sedētes. Et Esaie. 56.
cū fecisset q̄i flagellū te fūnicul: oēs eie Hiere. 7.
cit de tēplo: oves quoq; et boues. et nu
mularioꝝ effudit̄ es. et mētas subuertit
Et his q̄ colūbas vendebāt dixit. Au
ferte ista hinc: et nolite facere domū pa
tris mei domū negotiatōis. Recordati
sunt vero discipuli eius q̄ scriptum est
celus dom' tue comedit me. Rūderūt
ergo iudei et dixerūt ei: Qđ signū osten
dis nob; q̄ hec facis. Rūdit iesus et di
xit eis: Soluite templū hoc: et in tribi Mat. 26. f.
dieb excitab illud. Dixerūt ergo iudei:
Quadrāgita et ferā annis edificatū est tē
plū hoc: et tu in tribi dieb excitab illū.
Ille autē dicebat de tēplo corporis sui.
Cū ergo resurrexisset a mortuis recor
dati sunt discipuli ei' q̄ hoc dicebat: et
crediderūt scripture et sermoni quē dicit
iesus. Cū autē esset hierosolymis in pa
sca in die festo. multi credederūt i noīe
ei' vidētes signa ei' q̄ faciebat. Ip̄e au
tez iesus nō credebat semetipm eis eo
q̄ ip̄e nosset oēs. et q̄ op̄ ei nō erat vt
quis testimoniuꝝ phiberet de hoīe. Ip̄e
eī sciebat quid esset in hoīe. III

B Rat autē hō ex phariseis nico
dem' noīs: princeps iudeorum
Hic veit ad ieu: in nocte et dixit
ei: Rabbi: scimus q̄ a deo venisti mgt. Mat. 22. c.
Nemo. n. pōt hec signa facere q̄ tu fac
nisi fuerit de' cū eo. Rūdit iesus. et di
xit ei: Amē amē dico tibi nisi q̄s renat'
fuerit tenuo. nō potest videre regnū dei
Dicit ad eū nicodem': Quō pōt homo
renasci cū sit senex. Nunq̄ potest i ven
trē matris sue iterato introire et renasci
Rūdit iesus: Amen amen dico tibi: ni
si quis renat' fuerit ex aqua et spūsan
cto non potest introire in regnum dei.
Quod natū est ex carne. caro est. et qđ
natū est ex spiritu spiritus est: Nō mi
teris q̄ dixi tibi: oportet vos nasci tenuo

Jobannes

16.g

C

Epte.4.b

Acti.21.1.12.e

i.Job.4.b

D

E

Mat.3.b;
Luce.3.a:

Mat.4.d
Mar.1.c.

F

Spūs vbi vult spirat. et vocē eius audiſ. sed nescis unde veniat: aut quo vadat. Sic est omnis qui natus est ex spiritu. Respondit nycolemus et dixit ei: Quomodo possunt hec fieri. Respondit Iesus. et dixit ei: Tu es magister in israel et et hec ignoras. Amen amen dico tibi. quia quod scimus loquimur et quod videntis testamur et testimonium nostrum non accipit. Si terrena dixi vobis et non creditis. quomodo si dixerim vobis certissima credetis. Et nemo ascendit in celum nisi qui descendit de celo: filius hominis qui est in celo. Et sicut moyses exaltauit serpentem in deserto. ita eraltari optaret filium hominis ut omnis qui credit in ipso non pereat: sed habeat vitam eternam. Sic enim deus dilexit mundum ut filium suum unigenitum daret. ut omnis qui credit in eum non pereat: sed habeat vitam eternam. Non enim misit deus filium suum in mundum ut iudicet mundum; sed ut saluetur mundus per ipsum. Qui credit in eum non iudicatur. Qui autem non credit iam iudicatus est quia non credit in nomine unigeniti filii dei: Hoc est autem iudicium. quia lux venit in mundum et dilexerunt homines magis tenebras quam lucem. Erant enim eorum mala opera. Omnis enim qui male agit odit lucem. et non venit ad lucem ut non arguitur opera eius. Qui autem facit veritatem venit ad lucem ut manifeste opera eius: quia in deo facta sunt. Post hec venit Iesus et discipuli eius in terram iudeam: et illic morabatur cum eis et baptizabat. Erat autem et Iohannes baptizans in ennon iuxta salim quia aque multe erant illic. et veniebant et baptizabantur. Mondum enim missus fuerat Iohannes in carcerem. Facta est autem questio ex discipulis Iohannis cum iudeis de purificatione. Et venerunt ad Iohannem et dixerunt ei: Rabbi: qui erat tecum trans iordanem cui tu testimonium phibivisti ecce hic baptizat et omnes veniunt ad eum. Respondit Iohannes et dixit: Non poteris accipere quicquam nisi fuerit ei datum

de celo. Ipsi vos mihi testimonium phibetis quod dixerim. non sum ego Christus: sed quia missus sum ante illum. Qui habet sponsam sponsus est amicus autem sponsi qui stat et audit eum: gaudio gaudent propter vocem sponsi. Hoc ergo gaudium meum impletum est. Illum oportet crescere. me autem minui. Qui de sursum venit super oes est. Qui de terra est de terra est. et de terra loquitur qui de celo venit super omnes est. Et quod vidit et audiuit hoc testatur: et testimonium eius nemo accipit. Qui autem accepit eius te Ro.3.a simoni signavit: quia deus verax est. Quem enim misit deus. verba dei loquuntur. Non enim ad mensuram dat deus spiritum. Pater diligit filium et omnia de Olat.ii.g. Ludit in manu eius. Qui credit in filium io.5.j.16.c. habet vitam eternam: qui autem incredulus est filio. non videbit vitam: sed ira Abacuch.2. dei manet super eum.

III. Ergo cognovit Iesus quia audierunt pharisei quod Iesus plures discipulos facit et baptizat quam Iohannes. quod Iesus non baptizaret sed discipuli eius reliquist iudeam et abiit iterum in galyleam. Portebat autem eum transire per medium samariam. Cenit ergo in civitatem samarie que dicitur siphar iuxta pdium quod dedit Iacob Ioseph filio suo. Erat autem ibi fons Iacob. Iesus autem fatigatus ex itinere sedebat sic supra fontem. Hora autem erat quasi sexta. Cenit mulier de samaria haurire aquam. Dicit ei Iesus: Da mihi bibere. Discipuli enim eius abierant in civitate et cibos emerent. Dicit ergo ei mulier illa samaritana. Quoniam tu iudeus cum sis bibere a me poscis que sum mulier samaritana. Non enim contumelie iudei samaritanis. Respondit Iesus: et dixit ei. Si scires donum dei: et quis est qui dicit tibi. da mihi bibere. tu forsitan petisses ab eo. et dedisset tibi aquam vivam. Dicit ei mulier: Domine nequaquam in quo haurias habes. et puteus alius est. Unde ergo habes aquam vivam. Nunquam tu maior es pre nostro Iacob quod dedit nobis puteum. et ipse ex eo dicit et hi

1.7.f.

III. q

J.c.d.

L

Luč.7.c

D
2.Loz.3.d

E
Esa.40.7.si.
Luce.io.a

līj eius et pecora ei". Rūdit iesus et dixit ei. Omnis q̄ bibit ex aqua hac sicut iterum. Qui aut̄ biberit ex aqua quā ego dabo ei nō sicut in eternū: sed aqua quā ego dabo ei. sicut in eo sicut salietis in vitā eternā. Dicit ad eū mulier. Domine da mihi hāc aquā. ut nō sicut neq̄renā huc haurire. Dicit ei iesus. Glade voca vix tuū et reni huc. Rūdit mulier et dixit. Non habeo vix. Dicit ei iesus. Bene dixisti: qz non habeo vix. Quinq̄ em̄ vitos habuisti. et nunc que habes nō est tuus vir. Hoc vere dixisti. Dicit ei mulier. Domine video qz p̄pha es tu. P̄tes n̄i in monte h̄ adorauerūt et vos dicitis qz hierolymis ē locus ubi adorare oportet. Dicit ei iesus. Mulier crede mihi: quia veniet hora qn̄ neq̄ in monte hoc. neq̄ in hierosolimis adorabitis patrem. T̄los adoratis qd̄ ne scitis: nos adoramus qd̄ scimus: quia salus ex iudeis est. Sed venit hora et nunc est: qn̄ veri adoratores adorabunt patrem in spū et veritate. Nam et pater tales querit qui adorat eū. Spūs est deus. et eos qd̄ adorat eū in spū et veritate opt̄ adorare. Dicit ei mulier. Scio qz messias venit qd̄ de xps. Cū ḡ venerit ille: nob̄ nunciabit oia. Dicit ei iesus ego sum qd̄ loquor tecum. Et continuo venerūt discipuli eius. et mirabantur qz cū muliere loquebāt. Ne imo tñ dixit quid q̄ris aut qd̄ loq̄ris cuz ea. Reliquit ḡ hydriā suā mulier. et abiit in ciuitatē. et dicit illis homib⁹. Celenite et videte hominem qui dixit mihi oia quecūq̄ feci. Nunqđ ipse est xps. Exierūt ergo d̄ ciuitate et veniebant ad eū. Interea rogarabant eū discipuli dicentes. Rabbi: mā duca. Ille aut̄ dixit eis. Ego cibum habeo manducare quē vos nescitis. Dicebant ḡ discipuli ad inuicē. Nunqđ aliquis attulit ei māducare. Dicit eis iel⁹. Oi⁹ us cibus est ut faciat voluntatē eius qui misit me ut perficiam opus eius. Nonne vos dicitis qd̄ adhuc q̄tuor menses sunt et messis venit. Ecce dico vob̄ leuate oculos vestros et videte regiones: qz alib⁹ sunt iam ad messem. Et qui metit mercedez accipit et congregat fructū in vitā eternā:

ut et q̄ seminat simul gaudeat et qui metit. In h̄ esti est verbū rex: qz aliis est q̄ seminat: et aliis est qui metit. Ego misi vos mettere qd̄ vos nō laboratis. Atq̄ la b̄rauerūt. et vos in labores eorum ītroistis. Ex ciuitate aut̄ illa multi crediderūt in eū samaritanos ppter verbū mulieris testimonium phibentis: qz dixit mihi oia qz cūq̄ feci. Cū venissent ḡ ad illū samaritanū rogauerūt eū ut ibi maneret. Et mā sit ibi duos dies. Et multo plures crediderūt ppter f̄monē eī. Et mulieri dicebat qz nō ppter tuā loquelā credimus. Ipsi em̄ audiuimus et scimus quia hic est rex saluator mundi. Post duos aut̄ dies exiit inde et abiit in galyleā. Ipse em̄ iesus testimonium phibuit: qz p̄ beta in sua patria honorē nō habet. Cū ergo venissz in galyleā excepterūt eū galylei. cū oia videnterūt q̄ fecerat hierolymis in die festo. Et ipsi em̄ venerant ad diem festū. venit ergo iterum in chana galylee ubi fecit aquā vīnum. Et erat quidā regulus cui⁹ filius infirmabat capharnaū. Hic cum audirebāt qz iesus adueniret a iudea in galyleā abiit ad eū et rogabat eū ut descenderec̄ret et sanaret filium eī. Incipiebat em̄ mori. Dicit ḡ iesus ad eū. Nisi signa et prodigia videritis nō creditis. Dicit ad eū regulus. Domine. descende pr̄misq̄ morias filius meus. dicit ei iesus. Glade filius tuus vivit. Credidit h̄o f̄moni quē dixit ei iesus. et ibat. Nam aut̄ eo descendente sibi occurserūt ei: et nūc auerūt dicentes. qz filius eius viveret. Interrogabat ḡ horam ab eis in qua melius habuerit. Et dixerūt ei: qz horae septima reliquit eū febris. Cognovit ergo p̄ qz illa hora erat in qua dixit ei iesus: filius tuus vivit et credidit ipse et domus eius tota. H̄ iterum secundū signū fecit iesus cū venisset a iudea in galyleā.

Mat.4.d
Mat.13.g.
Mat.5.a.
Luce.4.d.

Mat.8.b.
Lu.7.a.

Mat.9.d. Mat.
5.d. Luce.8.f.

2.Regū.12.

Ost hec erat dies festi iudeorū
p̄ et ascendit iesus hierosolymam
Est autē hierosolymis p̄batica
piscina q̄ cognoscatur hebraice bethsaida
quinq̄ porticus habens. In his iacebat

A

Johannes

multitudo magna languentium cecorū
claudoꝝ aridoꝝ expectantū aquemotū
Angelus aut̄ dñi descendebat fū t̄pus
in piscinā: et mouebat aqua. Et qui pri
or descendisset in piscinā post motiones
aque. sanus fiebat a quacūq; detinebat
infirmitate. Erat aut̄ quidam hō ibi tri
ginta et octo annos h̄is in infirmitate
iua. Hunc cū vidisset iesus iacentē: et co
gnouisset qz iam multū t̄pus h̄et. dicit
ei: Tis sanus fieri. R̄ndit ei languidus
Dñe: hoīem nō habeo ut cū turbata sue
rit aqua mittat me in piscinā. Dum ve
nuo em̄ ego. alius ante me descendit. Di
cit ei iesus: Surge tolle grabatū tuū et
ambula. Et statim sanus factus est hō
ille. et sustulit grabatū suū et ambulabat
Erat aut̄ sabbatū in die illo. Dicebant
ergo iudei illi qui sanatus fuerat. Sab
batū est: nō licet tibi collere grabatū tuū
Respondit eis: Qui me sanū fecit ille
mihi dixit tolle grabatū tuū et ambula.
Interrogauerūt ḡ eū: Quis est ille ho
mo q̄ dixit tibi: tolle grabatū tuū et am
bula. Is aut̄ qui sanus fuerat effectus
nesciebat quis esset. Iesus em̄ declina
uit a turba cōstituta in loco. Postea in
uenit eū iesus in tēplo. et dixit illi: Ecce
sanus factus es. iam noli peccare: ne te
terius tibi aliquid contingat. Abiit ille ho
mo: et nūc iauit iudeis qz iesus esset qui
fecit eū sanū. Propterea psequebanſ iu
dei iesus: qz hoc faciebat in sabbato. Je
sus aut̄ r̄ndit. Pater meus vscgmodo
opat̄ et ego opoꝝ. Propterea ḡ magis qz
rebant eū iudei interficere. qz nō solum
soluebat sabatū sed et p̄em suū dicebat
teū: equalē se faciens deo. R̄ndit itaq;
jesus et dixit eis. Amen amē dico vobis:
nō pōt filius a se facere qc̄q; nisi qd̄ vi
derit p̄em facientē. Quocūq; em̄ ille fe
cerit: hec et filius sileat. Pater em̄ vili
git filiū. et oia demonstrat ei q̄ ipse facit:
et maiora his demonstrabit ei opa vt vos
miremini. Sicut em̄ p̄ suscitat mortu
os et vivificat: sic et filius q̄s vult vivifi
cat. Negat̄ em̄ p̄ iudicat quēq;: sed omne
iudiciū dedit filio vt om̄s honorificet si

liū sicut honorificant p̄em. Qui nō ho
norificat filiū: nō honorificant patrem q̄
misit illū. Amen amen dico vobis: qz q̄
verbū meum audit et credit ei qui misit
me. habet vitā eternā. Et in iudiciū nō
venit: sed trāseat a morte in vitā. Amē
amen dico vobis: qz venit hora et nunc ē
qñ mortui audient vocem filij dei et qui
audierint vivēt. Sicut em̄ p̄ habet vi
tam in semetip̄o. sic dedit et filio habere
in semetip̄o. Et p̄atem dedit ei iudiciū
facere: qz filius homis est. Nolite mirari
hoc: qz venit hora in q̄ om̄s qui in monu
mentis sunt audient vocē filij dei. et p̄ce
dent qui bona fecerūt in resurrectione
vite. q̄ nō mala egerūt. in resurrectione
iudiciū Non possum ego a meipso facere
quicq;. Sicut audio iudico. et iudicium
meū iustum est: qz nō q̄ro voluntatem
meā: sed voluntatē eius q̄ misit me. Si
ego testimoniuꝝ phibeo te in eipso: testi
moniuꝝ meū nō est v̄x. Alius est q̄ testi
moniuꝝ phibet te me: et scio qz v̄x ē testi
moniuꝝ eius qd̄ phibet te me. Clos misi
stis ad iobem et testimoniuꝝ perhibuit re
ritati. Ego aut̄ nō ab hoīe testimonium
accipio sed hec dico vt salvi sitis. Ille
erat lucerna ardens et lucens. Clos aut̄
voluistis ad horam exultare in luce eius
Ego aut̄ habeo testimoniuꝝ maius iobē
Opera em̄ q̄ dedit mihi pater vt p̄ficiā
ea. ipsa opera que ego facio testimoniuꝝ
perhibent d̄ me: quia pater misit me. Et
qui misit me pater ipse testimoniuꝝ phis
buit de me. negat̄ vocem eius vñq; audi
stis. negat̄ specie eius vidilis. Et verbuz
eius nō habetis in vobis manens. quia
quē misit ille. huic vos n̄ credit̄. Scru
tamini scripturas. qz vos putat̄ in ipsis
vitā eternā habere. Et ille sunt que te
stimoniuꝝ phibent de me: et nō vultis re
nire ad me vt vitā habeatis. Claritez
ab hoīo nō accipio. sed cognoui vos. qz
dilectionē dei nō habetis in vobis. Ego
veni in noīe patris mei. et non accepistis
me. Si aliis venerit in noīe suo. illū ac
cipietis. Quō vos potestis credere qui
gloriā ab inuicē accipitis et gliam quē a

A iii

E

I. 8. d.

I. 6. d.

I. 8. b.

I. 14. c.

E

B

Mat. 9. b. Mar
16. Luce. 5. e

C

D

A solo deo est nō queritis? Nolite putare; quia ego accusaturus sum vos apud pa-
trē. Et qui accusat vos moyses in q̄ vos
esperatis. Si enim crederetis moysi: crede-
retis forsitan et mihi. De me enim ille scri-
psit. Si aut illius litteris nō creditis,
quō verbis meis credetis.

VI

¶ Ost hoc abiit iesus trans mare
galilee et qd est i tyberiadie. Et seq-
bat eū multitudine mag. qz vides
bant signa q̄ faciebat sup his q̄ infirma-
bant. Dubit ḡ in monte iesus: et ibi se-
debat cū discipulis suis. Erat aut p̄ximū
pasca dies festus iudeor̄. Cū subleva-
set ergo oculos iesua: et vidisset: qz mul-
titudine maxima venit ad eū dicit ad ph̄y-
lippū. Enī ememus panes vt māducet
hi. Hoc aut dicebat tēptans eū. Ip̄e. n.
sciebat qd esset facturus. R̄udit ei ph̄y-
lippus: Ducentor̄ denarior̄ panes non
sufficiunt eis. vt vniusq̄ modicū qd acci-
piat. Dicit ei vnius ex d̄ scipulis eius an-
dreas frater symonis petri. Est puer vñ?
hic q̄ habet qui: qz panes hordeaceos et
duos pisces. Sed hoc qd sunt inter tan-
tos. Dicit ḡ iesus: Facite hoies discubere.
Erat aut feniū multū in loco. Discu-
buerūt ḡ viri numero q̄ si qui: qz milia.

t.14.7.15.g
ar.6.f.7.8.a
Lu.9.b.

Accepit ḡ iesus panes. et cu3 gias egis-
set distribuit discubentibz. Similiter et
ex piscibz q̄tū solebat. Ut autē impleti
sunt: dixit discipulis suis: Colligite que
supauerant fragmenta ne pereant. Col-
legerūt ergo et impleuerūt duodecim co-
phinos fragmētor̄ ex quinq̄ panibz hor-
deaceis et duobz piscibz: que si pfuerunt
his qui manducauerāt. Illi ergo hoies
cum vidissent quod iesus fecerat signū
dicebant. Quia est vere p̄phera q̄ ventu-
rue est in mundū. Jesus ergo cū cognoscis-
set quia venturi essent vt raperet eū
et facrent eū regem fugit iterū in mon-
tem ipse solus. Ut aut sero factū est: de-
scenderūt discipuli eius ad mare. Et cū
ascendissent nauim. venerūt trans ma-
re in capharnaū. Et tenebre iam facte
erant et non venerat ad eos iesus: Nare
autem vento magno flante exurgebat.

Cū remigassent ḡ q̄i stadia vigintiq̄
aut triginta videt iesum ambulantē su-

Mat.4.e.

Mar.6.g

Ille aut dicit eis. Ego sum nolite time-
re. Voluerūt ergo accipere eū in nauim
et statim nauis fuit ad terram quā ibant

Altera die turba que stabat trans mare
vidit qz nauicla alia nō erat ibi nisi vna
et qz nō introiit cū discipulis suis iesus
in nauim: s̄z loli discipli ei abissent. Alii
vero supuenerūt naues a tyberiade iux-
ta locū vbi manducauerāt panem grās
agentes deo. Cū ḡ vidisset turba qz ie-
sus nō esset ibi neq̄ discipuli eius: ascē-
derūt in nauicla. et venerūt capharnaū
qrentes ieuz: Et cū inuenissent cū trās
mare. dixerūt ei: Rabbi. qñi huc venisti.
H̄i dicit eis iesus et dixit. Amen amen di-
co vobis: queritis me nō quia vidistis si-
gna sed quia māducastis ex panibz. et sa-
turati estis. Operamini nō c bū q̄ peric
sed qui pmanet in vitā eternam quē si-
lius vobis dabit vobis. Hunc enim p̄t s̄ ḡ
uit deus. Dixerūt ḡ ad eum: Quid facie-
mus vt operemur opera dei. Respondit
iesus et dixit eis. Hoc est opus dei vt cie-
datis in eū quē n̄ sit ille. Dixerunt ḡ ei.

Mat.16.a.

Mar.8.b.

¶ q̄ iu facis signū vt videamus et cre-
damus tibi: Quid oparis: Pater n̄i
manducauerūt manna in deserto: sicut
scriptum est Panē te celo dedit eis mā-
ducare. Dixit ergo eis iesus. Amen amē
dico vobis nō moyses dedit vobis panē
de celo: sed pater meu s dat vobis panē
de celo vñ. Patis enim vñs est q̄ de ce-
lo descendit: et dat vitā mundo. Dixerūt
ergo ad eū: Om̄ne semp da nobis panem
hunc. Dixit aut eis iesus: Ego sum pa-
nis vite. Qui venit ad me. nō esuriet. et
qui credit in me non s̄tit in eternū.
Sed diri vob: qz et vidistis me et nō cre-
didistis. Om̄ne qd dat mihi pater ad me
veniet. et eū qui venit ad me nō ejiciam
foras: qz descendit de celo nō vt faciat volū-
tē meā: sed voluntatē eius q̄ misit me.
Hec est enim volūtas eius q̄ misit me pa-
tris vt om̄ne quod dedit mihi nō perdā
ex eo: sed resuscitem illud in nouissimo

ps.77.

Sap.16.

Ecc.24.

Mat.16.d. OI-
14.d. Luce.22.e.
5.5.e.

E

Johannes

die. Hec est autem voluntas patris mei qui misit me: ut ois qui videt filium et credit in eum habeat vitam eternam. et ego resuscito eum in nouissimo die. Murmurabant ergo iudei de illo. quod dixisset: ego sum panis vivus qui de celo descendit. Et dicebat Iesus: Nomen hic est filius Ioseph cuius nos nouimus per tez et matrem. Quomodo ergo dicit hic: quod de celo descendit? Respondebat ergo Iesus et dixit eis: Non murmurare in iuicem. Nemo potest venire ad me nisi pater misit me traxerit eum et ego resuscito eum in nouissimo die. Est scriptum in prophetis: Erunt omnes vocibiles dei. His quod audiuit a patre et dicit: venit ad me. Non quod patrem vidit quod nisi: sed: nisi is qui est a deo: hic videt patrem. Amen amen dico vobis qui credit in me habet vitam eternam. Ego sum panis vite. Propterea manducauit manus in deserto. et mortui sunt. Hic est panis de celo descendens: ut si quis ex ipso manducauerit non moriat. Ego sum panis vivus qui de celo descendit. Si quis manducauerit ex hoc pane vivet in eternum. Et panis quem ego dabo caro mea est pro mundi vita. Litigabat ergo iudei ad iuicem dicentes: Quomodo potest hic nobis carnem suam dare ad manducandum. Dicit ergo eis Iesus: Amen dico vobis: nisi manducaueritis carnem filii hominis et bibetis eius sanguinem: non habebitis vitam in vobis. Qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem: et habet vitam eternam et ego resuscito eum in nouissimo die. Caro enim mea est cibus et sanguis meus vere est potus. Qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem in me manet et ego in illo. Sicut misit me viues pater: et qui manducat me et ipse viuet propter me. Hic est panis qui de celo descendit. Non sicut manducauit prius manus in deserto. et mortui sunt. Qui manducat hunc panem viuet in eternum. Hec dixit in synagoga docens in capharnaum. Multi ergo audiebant ex discipulis eius dixerunt. Hunc est hic simo. Et quis potest eum audire. Sciebat autem Iesus apud semet ipsum. quod murmurarent de hoc discipuli

videtur filium huius ascendentem ubi erat i. 4. g. Lu. 22. g
prius. Spes est qui vivificat. caro non stat. 26. d
prodest quicquam. Verba quae ego locutus sum Mar. 14. d
vobis spes et vita sunt. Sed sunt qui
dam ex eis qui non credunt. Sciebat nam
ab initio Iesus qui essent credentes: et
quis traditur esset eum. Et dicebat.
Propterea dixi vobis: quod nemo potest veni
re ad me nisi fuerit ei datum a patre meo
Ex his multi discipuli eius abiuerunt retro
et iam non cum illo ambulabat. Dixit ergo Iesus
ad duodecim. Numquid et vos vultis ab
ire? Respondebat ergo eis Simon petrus: Domine ad
que ibimus? Verba vite eterne habes
Et nos credimus et cognoscimus. quod tu stat. 16. d
es Christus filius dei. Respondebat ergo Iesus: Nomen
ego vobis duodecim elegi: et ex vobis unus
dilectus est. Dicebat autem dominus iuda simonis
scariothis. Hic noster erat traditur eum cuius
esset unus ex duodecim.

VII

Et hec autem ambulabat Iesus
in galilea. Non enim solebat in iudea
deambulare: quod quebat eum
iudei inficere. Erat autem in galilaea dies
festus iudeorum scenoplegia. Dixerunt autem
ad eum fratres eius. Trahi hinc et vade in iudeam:
ut et discipuli tui videant opera tua quae
facis. Nemo quippe in occulto quid facit
et querit ipse in palam esse. Si hec facis:
manifesta teipsum mundo. Neque enim fratres
eius credebant in eum. Dicit ergo eis Iesus
Tibi meum non dū adueit: tibi autem permane
semper est paratus. Non potest mundus odire
vos. Ne autem odit: quod ego testimonium
philippi de illo: quod opera eius mala sunt. Vos
ascendite ad diem festum hunc. Ego enim non
ascendaz ad diem festum istum: quod meum tempus non
duum impletum est. Hec cum dixisset. ipse
māsit in galilea. Ut autem ascenderunt fratres
eius tunc et ipse ascendit ad diem festum non mani
feste: sed quae in occulto. Judei ergo quer
bant eum in die festo et dicebant: ubi est ille?
Et murmur milites erat in turba de eo. s. 6. e
Quid enim dicebat quod bonus est: atque autem
dicebat non: sed seducit turbas. Nemo tamen
palam loquebatur de illo propter metuziū
deorum. Nam autem die festo mediante ascen
dit iesus in templum et docebat. Et mirabatur
Iudas

B

B

iudei dicēta: Quō hic lēas sit cū non
vidicerit. Respondit eis iesus t̄ dixit.
Oea doctrina non est mea: sed eius qui
misit me. Si quis voluerit voluntatē
eius facere: cognoscet te doctrina vtrū
ex deo sit: an ego a meipso loquar. Qui
a semetipso loquit̄ gloriā p̄p̄ia querit
Qui autem q̄rit gloriam eius qui mi-
sit eū. hic verax est. t̄ iniustia ī illo nō
est. Nonne moyses dedit robis legem.
Et nemo ex robis facit legē. Quid me
queritis interficere. Respōdit turba t̄
dixit. Demoniuȝ habes. Quis te que-
rit interficere. Rñdit iesus t̄ dixit eis.
Unū opus feci t̄ oēs miram̄. Propte-
rea moyses dedit robis circūcisionem
nō q̄r ex moyse est sed ex patrib⁹. Et in
sabbato circuncidit̄ hoīem: Si circū-
cisionem accipit homo ī sabbato vt nō
soluatur lex moyſi. mihi indignam̄ q̄r
totum hoīem sanū feci ī sabbato. No-
lite iudicare fm faciē sed iustum iudici-
um iudicate. Dicebant ergo quidaz ex
hierosolymis: Nōne hic es! quem que-
runt interficere. Ecce palam loquitur.
t̄ nihil ei dicunt. Nunquid vere cognō-
uerunt principes q̄r hic est ch̄rist⁹: H̄z
hunc scim̄ vnde sit: ch̄ristus aut̄ cum
venerit nemo scit vnde sit. Clamabat
ergo iesus ī templo docens t̄ dicens:
Et me scitis t̄ vnde sim scitis. et a me
ipso nō veni: sed est verus qui misit me
quē vos nescitis: Ego scio eū t̄ si dixe-
ro quia nescio eum. ero similis rob mē
dar. Sed scio eum q̄r ab ipso suz. t̄ ipse
me misit. Querebant ergo eum ap-
prehendere: t̄ nemo misit ī illū manus
q̄r nōdū venerat hora ei⁹. De turba au-
tem multi crediderunt in eum: Et di-
cebant: Ch̄ristus cū veniret. nunquid
plura signa faciet q̄r qui hic facit. Audi-
erunt pharisei turbā murmurantē de
illo hec t̄ miserunt principes t̄ pharisei
ministros vt apprehēderent ieluz. Di-
xit ergo iesus: Adhuc modicū tempus
robiscū suz: t̄ vado ad eū qui me misit.
Querit̄ me t̄ nō inueniet̄ t̄ vbi ego
sum. vos non potestis venire. Dixerūt

ergo iudei ad semetipsoſ: Quo hic itu-
rus est. q̄r non inueniemus eū. Nunquid
in dispersione gentium iturus est t̄ do-
cturus gentes. Quis eſi hic fm̄ quiē
dixit: queretis me t̄ nō inuenietis. et
vbi sum ego vos nō potestis venire. In
nouissimo aut̄ die magno festivitatis
stabat iesus t̄ clamabat dices. Si quis
fitit: veniat ad me t̄ bibat. Qui credit ī
me sicut dicit scripture: flumia de ren-
tre eius fluent aque viue. Hoc aut̄ di-
xit de spiritu quem accepturi erant cre-
dentes in eū. Nōdū n. erat sp̄us dat⁹
q̄r iesus nondū erat giorificatus. Exil
la ergo turba cū audissent hos sermōes
eius dicebant: Hic es iuxte, p̄pheta. Alij
dicebāt. Hic est xps. Quidaz aut̄ dice-
bant. Nunquid a galilea venit ch̄ristus
Nōne scripture dicit q̄r ex semie dāuid
t̄ de bethleem castello vbi erat dāuid re-
nit ch̄ristus. Differēt̄ itaq̄ facta est in
turba ppter eū. Quidā aut̄ ex ipſis vo-
lebant appretendere eūz: sed nemo mis-
fit sup eu manus. Generūt̄ ḡ ministri
ad pontifices t̄ phariseos. t̄ dixerūt eis
illi. Quare n̄ adduxist̄ illū. Rñdet̄ mi-
nistri. Nūc̄ sic locut⁹ ē hō. sic̄ b̄ loquit̄
Rñdet̄ ḡ eis pharisei. Nūqd̄ v̄os sedu-
cti esitis. Nunquid ex principibus ali-
quis credidit ī eū: aut̄ ex phariseis. H̄z
turba hec q̄ non nouit legez: maledicti
sunt. Dicit̄ nicodēnius ad eos ille qui
venit ad eū nocte: qui vñ erat ex ip̄is.
Nunquid lex n̄a iudicat hoīez nisi pri-
us audierit ab ip̄oz cognoverit quid fa-
ciat. Rñderunt t̄ dixerunt ei: Nā quid
t̄ tu galileus es. Scrutare scripturas
t̄ vide: q̄r a galilea, p̄pheta nō surgit. Et
reversi sunt vñsquisq̄ ī domū suam.
Eius aut̄ prexit in VIII
monte olueti: q̄diluculo ite,
rum venit ī templū t̄ oīs po-
pulus venit ad eū. t̄ sedēs docebat eos
Adducunt aut̄ scribe t̄ pharisei mulie-
rem in adulterio deprehēsam t̄ statue-
runt eā ī medio. t̄ dixerunt ei: Magis-
fier: hec mulier modo deprehensa est ī
adulterio. In lege autē moyses man-

J.3.f

Deutrono.i.

D

J.3.c
J.3.g.

E

Mt.21.g. Mar.
12.b. Luc.19.g. et
20.c. et.22.a.J.3.f. Hiere.29.
Mat.17.c
Lu.13.e

F

i. Joh.4.c.
s.4.b

Mat.21.c

Micah.5.

s.3.a.

s.5.f.

A

Johānes

davit nob̄ h̄mōi lapidare. Tu ergo qd̄ dicis. Hoc aut̄ dicebant tēptantes eū ut possent accusare eum. Iesus autem inclinans se deorsum, digito scribebat in terrā. Cum ergo p̄seuerarent interrogantes: erent iē: et dixit eis: Qui sine peccato est vestrū primus in illam lapidem mittat. Et iter̄ se inclinans scribebat in terrā. Audientes aut̄ hec vñ p̄ vñ exibant incipiētes a senioribz. et remansit solus iesus. et mulier in medio stans. Erigēs aut̄ se iesus. dixit ei. Mu lier. vbi sunt qui te accusant. Nemo te condemnauit. Que dixit. Nemo dñe. Dixit aut̄ iesus. Nec ego te condemna bo. Glade et iam amplius noli peccare. Itē ergo locutus est eis iesus dicens. Ego sum lux mūdi. Qui sequis me nō ambulat in tenebris. sed habebit lumen vite. Dixerunt ergo ei pharisei. Tu de teipso testimonium phibes: testimonium tuū non es veri. Respondit iesus et dixit eis. Et si ego testimoniuꝝ perhibeo de meipso. verum est testimonium meum. quia scio unde veni. et quod vado. Vos autem nescitis unde venio. aut qd̄ vado. Vos fū carnem iudicatis. ego non iudico quenq;. Et si iudico ego: iudicium meum verum est qd̄ solus non sum: sed egor qui misit me pater. Et si in lege vestra scriptum est: quia duorum hominum testimonium veruꝝ est. Ego sum qui testimonium perhibeo de me ipso et testimonium perhibet de me qui misit me pater. Dicebant ergo ei. ubi est pater tuus? Respondit iesus. Neq; me scitis neq; patrem meū. Si me sci retis forsitan et patrem meum scaretis. Hoc verba locut̄ est iesus in gacophylatio docens in templo. Et nemo apprendit eū. quia necdūvenerat hora eius. Dixit ergo iterum eis iesus. ego vado et queritis me. et in peccato vestro mori emini. Quo ego vado vos non potestis venire. Dicebant ergo iudei. Numquid interficiet semetipsum: quia dicit quo ego vado vos non potestis venire. Et dicebat eis. Vos deorsum eis: ego d̄ su

periū sum. Vos de mundo hoc estis. ego non sum de hoc mundo. Dī ergo vobis: quia moriemini in peccatis vestris. Si enim non credideritis qd̄ ego sum moriemini in peccato vestro. Dicebant ergo ei. Tu quis es. Dicit eis iesus. Principium qui et loquor vobis. Multa habeo de vobis loqui et iudicare sed qui me misit regnabit et ego que audiui ab eo tecum loquor in mundo. Et nō cognoverunt quia patrem eius dicebat deum. Dixit ergo eis iesus. Cum exaltaueritis filium hominis tunc cognoscetis quia ego sum. et a meipso facio nihil: sed sicut docuit me pater hec loquor. Et qui me misit. mecum est: et non reliquit me solus: quia ego que placita sunt ei facio semper. Hec illo loquente multi crediderunt in eum. Dicebat ergo iesus ad eos qui credidēt ei iudeol. Si vos manseritis in sermone meo. vere discipuli mei eritis. et cognoscetis veritatem: et veritas liberabit vos. Responderunt ei. Semen abrae sumus. et nemini serviuim⁹ vñq;. Quō tu dicas. liberi eritis. Respondit eis iesus. Amen amēbico vob⁹ qd̄ ois qd̄ facit p̄ctū. Fūus est p̄ctū. Seru⁹ aut̄ nō manet i domo i eternū filius autem manet in eternuꝝ. Si ergo vos filius liberauerit: vere liberi eritis. Scio qd̄ filij abrae estis: sed queritis me interficere: qd̄ fūmo me⁹ nō capit in eobis. Ego qd̄ vidi ap̄d p̄tē loquor et vos quēvidist̄ apud patrem vñm facitis. Responderūt et dixerunt ei. Pater noster abraā est. Dicit eis iesus. Si filij abrae estis. opera abrae facite. Nūc autem queritis me interficere: homines qui veritatem vobis locutus sum quā audiui a deo. Hoc abraā nō fecit. Vos facitis opera patris vñ. Dixerūt itaq; ei. Nos ex fornicatiōē nō sum⁹ nati. Cū patrē habem⁹ deū. Dixit ergo eis iesus. Si deus pater vester ēēt: diliget et vñq; me. Ego n. ex dō. peccati et vñ. Neq; emi. a meipso vñ. Hille me misit. Quare loqlaz meā nō cognoscit̄. Quia nō potestis audire sermonē meū. Vos ex i. Joh. 3.b

C
Deut. 17. Mat. 10. Heb. 10. d.
Is. c. 1. Cor. 3. a.

St. ii. g. Lu. io.
f. 5. 7. d

St. ii. g. Mar. 1. b. Lu. 10. g.
6. 7. g.

E

F
i. Job. 4.8
S. 7. C.

G
S. 7. D.

B
IX

patre dialolo esis, et desideria p̄tis vestri vultis facere. Ille homicida erat ab initio: et in vita nō stetit, qz nō est vita in eo. Cū loqui mendaciū ex p̄prijs loqui, qz mēdax est p̄ ei? Ego aut̄ sive ritate dico nō credit̄ mihi. Quis exco bis arguet me de pctō. Si vita dico q̄re nō credis mihi. Qui ex deo est ob dei audit. Propterea vos nō audit̄, qz ex deo nō esis. R̄uidet ḡ iudei. et direx̄t ei: Nonne bñ dicim⁹ nos, qz samaritan⁹ es tu, et demoniū habes. R̄uidit iesus, / Ego demoniū nō habeo sed honorifico p̄tem meū vos honoratis me. Ego aut̄ te nō q̄ro gloria meā. Est qui q̄rat et iudicet. Amen amē dico vob: si quis sermonē meū seruauerit: morte nō videbit in eternū. Dixerūt ḡ iudei: Nūc cognouim⁹ qz demoniū habes. Abraam mortu⁹ est et prophete, et tu dicas: si q̄s sermonē meū suauerit: nō gustabit morte i eternū. Nūquid tu maior es p̄te nō abraā q̄ mortu⁹ est. Et prophete mortui sūt. Quē teipm fac. R̄uidit iesus: Si ego glorifico meipm gl̄ia mea nihil est. Est p̄ me q̄ glorificat me quē vos dicitis, qz de⁹ n̄t est et nō cognouistis eū. Ego aut̄ noui eū. Et si dixerō qz non scio eū, ero filis vob mēdax. Sed scio eū et sermonē ei⁹ fui. Abraā p̄ v̄ exultauit ut videret diē meū. vudit et gaensus est. Dixerūt ḡ iudei ad eū: Quiq̄inta annos nondū habes et abraā vidisti. Dicit eis iesus Amen amē dico vob: anteq̄ abram fieret ego sum. Tulex̄t ḡ lapides ut iaceret in eū. Jesus aut̄ abscondit se, et evanescit de templo.

E
T p̄teriens iesus vidi hominem cecū a natuitate: et interrogauerunt eum discipuli ei?: Rabbi quis peccauit, hic aut̄ parentes eius ut cecus nasceretur. Respondit iesus: Neq̄ hic peccauit neq̄ parentes ei⁹ sed ut manifestent opera dei in illo. Oportet operari opera eius qui misit me donec dies est. Venit nos q̄n̄ nemo potest opari. Quidiu suz in mūdo: lūsum mūdi. Hoc cū diriss̄ expuit in terraz.

B
et fecit lutum ex sputo, et linivit lutum super oculos eius, et dixit ei: Clade laua in natatoria syloe qz interpretat missus Abiit ergo et lauit: et venit videns. Ita qz vicini et qui viderant eū prius qz mēdicius erat: dicebant: Nonne hic est qui sedebat et mendicabat. Alij dicebant qz hic est, alij autem nequaq̄ sed similis est eius. Ille vero dicebat: qz ego suz. Dicebant ergo ei: Quomodo aperti sunt tibi oculi. R̄uidit: Ille homo qui dicit iesus lutum fecit et r̄uxit oculos meos et dixit mihi: Clade ad notatoriā syloe: et laua. Et abiit et laui. et video. Et dixerunt ei: Cibi est ille. Ait, nescio. Adducunt eū ad phariseos qui cecus fuerat. Erat aut̄ sabbatū quando lutum fecit iesus et aperuit oculos eius. Iterum ḡ interrogabant eū pharisei quomodo vidisset. Ille autem dixit eis: Lutum mihi posuit super oculos et laui et video. Dicebat ergo ex phariseis quidā: Non est hic homo a deo qui sabbatū non custodit. Alij aut̄ dicebant: Quō p̄t homo peccator h̄c signa facere. Et scisma erat inter eos. Dicunt ergo ceco iteruz Tu quid dicas de illo qui aperuit oculos tuos. Ille aut̄ dixit: qz propheta est. Non crediderunt ergo iudei de illo qz cecus fuisset et vidisset donec vocauerit penates eius qui viderat, et interrogauerūt eos dicentes: Hic est filius vester quem vos dicitis, qz cec⁹ nat⁹ est. Quō ḡ nūc videt. R̄underūt eis pentes eius, et direx̄t Scim⁹ qz hic est filius noster, et quia cecus nat⁹ est. Quō aut̄ nūc videat nescimus, aut quis eius aperuit oculos nos nescimus. Ipsum interrogate. Et atque habet ipse de se loquaf. Hec direx̄t parentes eius, qm̄ timebat iudeos. Iaz eū spirauerāt iudei: vt si q̄s eū p̄tere refē xpm̄: extra synagogā fieret. Propterea pentes ei⁹ direx̄t, qz etatē h̄z ipm̄ interrogate. Clocauerūt ḡ rursuz bolez q̄ fuerat cec⁹, et direx̄t ei: Da gl̄am deo. Nos scim⁹ qz bñ homo peccator ē. Dicit ḡ eis ille: Si pctō est nescio, vnuz scio quia cecus cū eēm mō video. Dixerūt ḡ illi,

Johannes

Quid fecit tibi. Quo aperuit tibi oculos
Rūdit eis. Dixi vobis iam et audistis.
Quid itex vultis audire. Nunqd et vos
vultis discipuli eius fieri. Maledixerūt
gei. et dixerunt: Tu discipulus illius sis
nos aut moysi discipli sumus. Nos scis
mus qz moysi locutus est deus hūc aut
necimus unde sit. Rūdit ille hō. et dixit
eis. In hoc em mirabile est qz vos nesci
tis vñ sit: et aperuit meos oculos. Sici
mus aut qz peccatores deus nō audit: si
quis dei cultor est et voluntate eius fa
cit hūc exaudit. A seculo nō est auditum
qz qz aperuit oculos ceci nati. Nisi esset
hīca deo nō poterat facere quicqz. Rūde
rūt et dixerunt ei. In peccatis natus es
totus. et tu doces nos. Et eiecerūt eum
foras. Audiuit iesus quia eiecerūt eum
foras. et cū inuenisset eū dixit ei. Tu cre
dis in filium dei. Respondit ille et dixit
Quis est dñe vt credam in eum. Et di
xit ei iesus. Ec vidisti eum. et qui loquit
tecū ipse est. At ille ait: Credo dñe. Et
pcidens adorauit euz. Et dixit ei iesus:
In iudiciū ego in hunc mundum veni.
vt qui nō vident videant. et q vident ce
ci hiant. Et audierunt quidam ex phari
seis qui cum eo erant. et dixerunt ei: Nū
quid et nos ceci sumus. Dixit eis iesus:
Si ceci essetis nō haberetis peccatum.
Nunc vero dicitis quia videmus pecca
tum vestrum manet.

X

¶ En amen dico vobis: qui nō
intrat per ostium in ouile ouiuū
sed ascendit aliunde. ille fur est
et latro. Qui autem intrat p ostium. pa
stor est ouium. Huic ostiarius aperit: et
oues vocem eius audiunt. Et prias
oues vocat noīatim et educit eas. Et cū
pprias oues emiserit ante eas vadit et
oues illum sequunt. quia sciunt vocem
eius. Alienū em nō sequunt sed effugis
unt ab eo. qz nō nouerūt vocē alienor.
Hoc puerbiū dixit eis iesus. Illi autē
nō cognoverūt quid loquereb eis. Dixit
ergo eis itex iesus: Amen amen dico vo
bis. quia ego sum ostium ouiu. Omnes
quotqz venerunt fures sunt et latrones

sed nō audierūt eos oues. Ego sū ostium
vt me si quis introierit saluabit et in
gredieb et egredieb. et pascua iueniet. Fur
nō venit nisi vt surret et mactet et perdat.
Ego veni vt vitā hēant: et abundantius
habeant. Ego sum pastor lnuis. Bon². Lop. 9. c.
pastor aiam iuā dat. p ouib suis. Mercē i. Joh. 3. c.
narius aut et qui nō est pastor cuius non
sunt oues p̄p̄re videt lupū veniente et
dimittit oues et fugit. et lupus rapit et di
spexit oues. Mercēnarius autē fugit:
quia mercēnarius est: et nō p̄tinet ad eū
de ouibus. Ego sum pastor lnuis et co
gnosco oues meas. et cognoscunt me
mee. Sicut nouit me pater. et ego agno
scō patrē: et aīaz meā ponō p ouib meis
Et alias oues habeo que nō sūt ex hoc
ouili et illas oportet me adducere et vocē
meam audient. et fieri vñ ouile et vñus
pastor. Propterea me diligit pater: qz
ego ponā aīam meā vt iterū sumā eam.
Nemo tollet eam a me: sed ego ponā eā
a meipso. Potesitatē habeo ponendi eā et
ptātem habeo itex sumendi eam. Hoc
mandatū accepi a patre meo. Dissempio
iterum facta est inter iudeos p̄pter fimo
nes hos. Dicebant autem multi ex ipis
Demonū habet et insanit. Quid cū au
ditis. Alij dicebant hēc verba nō sunt de
monū habentis. Nunquid demonū po
test cecor oculos aperire. Facta sunt autē
encenia in hierosolymis. et hyems erat.
Et ambulabat iesus in templo in porti
cu salomonis. Circūdederunt ergo euz
iudei. et dicebāt ei. Quousq animā no
stram tollis. Si tu es christus dic no
bis palam. Respondit eis iesus. Loquor
vobis et non creditis. Opera que ego fa
cio in nomine patris mei hēc tesumonū p
hibent de me. Et vos nō creditis. quia
nō estis ex ouib meis. Quis mee vocē
meā audiūt et ego cognosco eas: et sequū
tur me: Et ego vitam eternam dō eis. et
non peribunt in eternū. et non rapiet
eas qz de manu mea. Pater meus qd
dedit mihi maius oīb ē. et nemo pōt ra
pere de manu p̄tis mei. Ego p̄ vñ su
mus. Susstulet ergo lapides iudei vt

G
ps. 81.

Mat. 12.b.
Mar. 5.b

A

lapidarent eū. Rñdit eis iesus. Multa
luna opa oñdi robis ex patre meo. Pro
pter qd̄ eoꝝ opus me lapidatis. Rñde/
rūt ei iudei. De bono opere non lapida/
mus te sed de blasphemia: tꝫ qz tu hō cuſ
liſſfacis teipm̄ deum. Rñdit eis iesus.
Nōne scriptū est in lege vfa: qz ego dixi
dixi estis. Si illos dixit deos ad qz fmo
dei factus ē t nō pōr solui scripture. quē
pater sanctificauit. t misit in mundum
vos dicitis qz blasphemas qz dixi filius
dei sum. Si nō facio opa p̄fis mei nolis
te creder e mihi. Si aut facio. t si mihi
nō vultis credere. opib⁹ credit: vt co
gnoscatis t creditatis. qz pater in me est
t ego in patre. Querebat ergo eū appre
hendere: t exiuit de manib⁹ eoꝝ. Et abiit
itep̄ trans iordanē in eum locū vbi erat
iobes bapticanc primū t māsit illuc. Et
multi venerūt ad eū t dicebant quia io
hannes quidē signū fecit nullū. oia aut
quecū. ḡ dixit iobes de hoc: vera erant. et
multi crediderūt in eū.

XI

B

Rat aut qdaz languēs laçarus
e a bethania: de castello marie et
mariae soror̄ eius. Maria autē
erat q vnxit dñm vnguēto t exter fit pe
des eius capillia suis. cuius frater laç
rus infirmabat. Misérūt ḡ sorores eius
ad eū dicētes. Dñe: ecce quē amas infir
mat. Audiēs aut iesus dixit eis: Infir
mitas tec nō est ad mortē. sed p glia dei
vt glorificeſ filius dei p eam. Diligebat
aut iesus martham: t soror̄ eius mariā
t laçaz. Ut ḡ audiuit qz infirmabat tūc
qdē māsit in eodē loco duob⁹ dieb⁹. De
inde post hec dicit discipulis suis. Eam
in iudeā itep̄. Dicūt ei discipuli: Rabbi
nūc q̄rebant te iudei lapidare. t iterum
vadis illuc. Rñdit iesus. Nonne duode
cim sunt hore diei. Si quis ambulaue
rit in die. nō offendit: qz lucē huius mū
di videt. Si aut ambulauerit in nocte
offendit: qz lux nō ē in eo. Hec ait t post
hec dicit eis: Laçarus amicus nō dormie
sed vado vt a somno excite eū. Dixerūt
ḡ discipuli eius: Dñe si dormit: saluus
erit. Dixerat aut iesus de morte eius. illi

aūt putauerūt qz de dormitione somni
diceret. Tūc ḡ ielue dixit eis manifeste.
Laçarus mortuus est t gaudeo. p̄t vos
vt credatis qm̄ nō erā ibi. Sed eamus
ad eū. Dixit ḡ thomas q̄ dicens didimus
ad discipulos: Eamus t nos t moria
mur cū eo. Cenit itaq̄ iesus. t inuenit
eū quatuor dies iam in monumēto ha
bentem. Erat autē bethania iuxta hieros
olymā quasi stadiis quindecim. Multi
autem ex iudeis venerant ad martham
t mariā vt cōsolarent eas t fratre suo.
Martha ergo vt audiuit quia iesus veit
occurrit illi: maria autē domi sedebat.
Dixit ergo martha ad iesum. Dñe si fu
isses hic frater meus nō fuisset moriu?.
Sed t nunc scio quia quecūq̄ poposce
ris a deo dabit tibi deus. Dicit illi iesus
Resurget frater tuus. Dicet ei martha
Scio quia resurget in resurrectōe in no
uissimo die. Dicit ei iesus. Ego sum re
surrectionē vita. Qui credit in me etiam
si mortuus fuerit viuet. t omnis qui vi
vit t credit in me. nō moriet in eternū.
Credis hoc. ait illi: Utq̄ dñe. Ego cre
didi quia tu es xp̄s fil⁹ dei viui q̄ in hūc
mundū venisti. Et cū hec dixisset. abiit t
vocabit mariam sororem suam sub fi
lentio dicens: Magister adeſt t vocat te
Illa vt audiuit surrexit cito et venit ad
eū. Mondū em̄ venerat iesus in castellū:
h̄ erat adhuc in illo loco vbi occurrerat
ei martha. Iudei ḡ q̄ erant cū ea in do
mor̄ cōsolabant eam. cū vidissent mariā
qz cito surrexit t exiit. securi sunt eā dicē
tes: Quia vadit ad monumentū vt plo
ret ibi. Maria ergo cū venisset vbi erat
jesus: videns eū. cecidit ad pedes eius.
t dixit ei: Dñe si fuisses hic nō es̄ mor
tuus frater meus. Jesus ergo vt vidit
eā plorantē t iudeos qui venerant cū ea
plorātes: ifremuit spū t turbavit seipm̄
t dixit. Ubi posuisti eū. Dicūt ei. Dñe
veni t vide. Et lachrymar̄ ē iesus. Di
xerūt ergo iudei: Ecce quō amabat eū.
Quidā aut ex ipfis dixerūt: Nō poterat
hic qui aperuit oculos ceci nati facere vt
hic nō moreretur. Jesus ergo rursum

Ro. io. b.

D

E

Mat. 9.e:
Mar. 5.g.

Jobannes

fremens in semetipso. venit ad monu-
mentū: Erat autē spelūca. et lapis suppo-
ni erat ei. ait ies: Tollite lapidē. Dicit
ei martha soror eius q̄ mortuus fuerat
Dñe iam fetet. q̄driduanus est enī. Di-
xit ei iesus: Nōne dixi tibi: q̄ si credide-
ris videbis gloriam dei. Tulerunt ergo la-
pidē. Jesus autē eleuatis sursum oculis
dirit: Hac ḡas ago tibi q̄m audisti me.
Ego autē sciebā q̄ semp me audis. h̄ p̄lū
p̄lm qui circūstat dixi: vt credant q̄ tu
me misisti. Hec cū dixisset vox magna
clamauit: Laçare veni foras. Et statim
pd̄ct qui fuerat mortuus ligatus man⁹
et pedes instictis. et facies illius sudario
erat ligata. Dixit eis iesus. Sol uite eū
et finite abire. Multū ergo ex iudeis qui
venerāt ad mariam et marthā et viderāt
q̄ fecit iesus. crediderūt in eū. Quidam
autē ex ipsis abierūt ad phariseos. et dire-
rūt eis q̄ fecit iesus. Collegerūt ḡ ponti-
fices et pharisei c̄iliū et dicebant. Quid
facimus. Quia hic homo m̄ta signa fa-
cit. Si dimittimus eū sic: om̄is credent
in eū. Et venient romani et tollent n̄m
locū et gentē. Unus autē ex ipsis cayphas
noie: cū esset pontifex anni illi⁹ dixit eis.
Clos nescitis quicq̄ nec cogitatis: quia
expedit vobis vt vñus morias homo pro
p̄lo. et nō tota gens pereat. Hoc autē a se
metipso nō dixit sed cū esset pontifex an-
ni illius p̄phetauit: q̄ iesus moriturus
erat p̄ gente. Et non tm̄ p̄ gente: sed vt
filios dei qui erant dispergi p̄gregaret in
vnū. Ab illo ergo die cogitauerūt vt in-
terficerent eū. Jesus ergo iam nō in pa-
lam ambulabat apud indeos: sed abiit
in regionē iuxta desertū in civitatē que
dicis effrem. et ibi morabat cū discipulis
suis. Prorūtū autē erat pasca iudeorū et
ascenderūt multi hierosolymā de regio-
ne ante pasca vt sanctificarent seipsoſ.
Querebant ergo iesum et colloqueban-
tur ad inuičē in tēplo stantes. Quid pu-
tatis. q̄ nō venit ad diem festum istūz.
Dederat autē pontifices et pharisei man-
datū: vt si q̄s cognouerit ybi sit indicet
vt apprehendant eū.

XII

i Esus ergo ante sex dies pasce A
venit bethaniā vbi laçarus fue/
rat mortuus: quem suscitauit Mat.26.a
iesus. Fecerūt autē ei cenā ibi. et mar-
tha ministrabat. laçarus vñvus erat
ex discubentib⁹ cū eo. Maria ergo ac-
cepit libram vnguenti nardipistici p̄cio
si. et vñxit pedes iesu. et extersit pedes ei⁹
capillis suis et domus impleta est ex odo-
re vnguēti. Dixit ergo vñus ex discipu-
lis eius iudas scariothis qui erat eum
traditurus. Quare hoc vnguentū non
venit trecentis denarijs et datū est ege-
nis. Dixit autē hoc nō quia de egenis
pertinebat ad eum: sed quia fur erat et lo-
culos habens ea que mutebat portabat
Dixit ergo iesus. Sinite illam vt in di-
em sepulture mee seruet illud. Daupes
res eñi semp habebitis vobiscū me aut
nō sp̄ hēbitis. Cognovit ḡ turba multa B
ex iudeis quia illuc est: et venerūt nō p̄t
iesum tm̄: sed vt laçaz viderent quē su-
scitauit a mortuis. Logitauerūt autē
principes sacerdotū vt et laçaz interfice-
rent: quia multi p̄t et illū abibant ex iu-
deis: et credebant in iesum. In crastinū C
autē turba multa que venerat ad diem se-
stum: cū audissent quia venit iesus hie-
rosolymā. acceperūt ramos palmarū et p̄/
cesserūt obuiam ei et clamabant: Osan-
na benedictus qui venit in noie dñi rex
israel. Et inuenit iesus asellū et sedet su-
per eum sicut scriptū est. Noli timere si
lia fion: ecce rex tuus venit sedens super
pullū asine. Hec nō cogitauerūt discipu-
li eius primū: sed q̄n glorificatus est ies-
sus. tunc recordati sunt: q̄ hec erant scri-
pta de teo: et hec fecerūt ei. Testimoniu⁹
ergo prohibebat turba q̄ erat cū eo q̄n laža-
ru vocauit de monumento et suscitatuit
eū a mortuis. Propterea et obuiā venit
ei turba: q̄ audierūt eū fecisse hoc signū.
Pharisei ergo dixerunt ad semetipsoſ.
Cidetis quia nihil p̄ficiimus. Ecce mū-
dus totus post eū abiit. Erant autē q̄daſ
gentiles ex his qui ascenderāt vt adora-
rent in die festo. H̄ ergo accesserunt ad
phylippū q̄ erat a bethsaida galilee. et ro-

Mat.26.b
Mar.14.b.

Mat.26.a
Mar.14.a.
Luce.22.a

Mat.21.a.
Zach.9.
Esa.62.

Dabant eum dicentes: **D**ñe volumus te sumere. **E**lenit phylippus, et dicit ante. **A**ndreas rursum, et phylippus dixerunt iesu. **I**hesus autem induit eis dicens: **E**lenit hora ut clatificetur filius homis. **A**men amici dico vobis nisi granum trumenti cadens in terram mortuum fuerit ipsum solutum manet. **S**i autem mortuum fuerit, multum fructum affert. **Q**ui amat aiam suam perdet eam. **E**t qui odit aiam suam in hoc mundo in vitam eternam custodit eam. **S**i quis mihi ministrat: me se queritur. **E**t vobis ego: illic et minister meus erit. **S**i quis mihi ministraverit honorificabit eum pater meus. **N**unc anima mea turbata est. **E**t quid dicam. **P**ater clarifica me ex hac hora. **S**ed propterea veni in horam hanc. **P**ater clarifica nomine tuum. **E**lenit ergo vos de celo dicens. **E**t clarificauit. et iterum clarificauit. **T**urba ergo quod stabant et audierat, dicebat tonitruum esse factum. **A**lii autem dicebant. Angelus eius locutus est. **R**esidit iesus et dixit. **N**on profite te hec vos venit, sed propter nos. **N**unc iudicium est mundi: **H**unc princeps huius mundi eiusdem horas. **E**t ego si exaltatus fuero a terra: omnia traham ad meipsum. **H**oc autem dicebat significans qua morte esset moritur. **R**esidit ei turba. **N**os audiuvimus ex lege quod Christus manet in eternum. **E**t quod tu dicis: oportet exaltari filium hominis. **E**t quis est iste filius homis? **D**icit ergo eis iesus: **A**dhuc modicum lumen in vobis est. Ambulate dum lucez habetis ut non vos tenebre comprehendat. **E**t quod ambulat in tenebris nescit quo vadat. **D**um lucem habetis credite in lucem ut filii lucis sitis. **H**ec locutus est iesus et abiit. et abscondit se ab eis. **C**um autem tanta signa fecisset coram eis, non credebant in eum. ut primo esayae impleveret quod dixit. **D**ñe quod credit auditui nostro, et brachium domini cui reuelatum est. **P**ropterea non poterant credere. quod iterum dixit esayae: **E**xercavit oculos eorum et indurauit cor eorum ut non videat oculis, et non intelligent corde et perturbant et sanent eos; **H**ec dixit esayae quoniam videt gloriam eius; et locutus est de eo.

Gloriam et ex principib; multi crediderunt in eum: sed propter phariseos non credebant: ut de synagoga non esserent. **D**ilexerunt enim gloriam hominum magis quam gloriam dei. **I**hesus autem clamauit et dixit. Qui credit in me: non credit in me: sed in eum quod misit me. **E**t qui videt me: videt eum quem misit me. **E**go lux in mundum veni: ut omnis qui credit in me: in tenebris non maneatur. **E**t si quis audierit verba mea et non custodierit: ego non iudico eum. Non enim veni ut iudicem mundum: sed ut salutem mundum. **Q**ui spernit me: et non accipit verba mea habet qui iudicet eum. **S**ermo quem locutus sum ille iudicabit eum in nouissimo die. **Q**uia ego ex meis personis non sum locutus: sed quod misit me pater: ipse mihi mandatum dedit quid dicam et quid loquar. **E**t scio quod mandatum est vita eterna est. **Q**ue ergo loquor sicut dixit mihi pater sic loquo.

XIII

Ante diem festum pasche sciens iesus quod venit hora eius ut transeat ex hoc mundo ad patrem: cum dilexisset suos qui erant in mundo. in finem dilexit eos. **E**t cena facta cum dyabolus iam misisset in cor ut traderet eum iudas symonis scariothi: scies quod oia dedit ei per manus. et quod a deo exiuit. et ad deum vadit. surgit a cena. et ponit vestimenta sua et cum accepisset linteum perinxit se. Deinde misit aquam in peluum: et cepit lauare pedes discipulorum: et extergere linteum quo erat perinctus. **E**lenit ergo ad symonem petrum. **E**t dicit ei petrus. **D**ñe tu mihi lauas pedes. **R**esidit iesus et dixit ei **Q**uod ego facio tu nescis modo: scies autem postea. **D**icit ei petrus. Non lauabis mihi pedes in eternum. **R**esidit ei iesus. **S**i non lauero te: non habebis partem mecum. **D**icit ei symon petrus. **D**ñe non tamen pedes meos: sed et manus et caput. **D**icit ei iesus. **Q**ui lorus est non indiget nisi ut pedes lauet: sed est mundus totus. **E**t vos mundi estis sed non omnes. **S**ciebat enim quis nam non esset qui traderet eum. **P**ropterea dixit non estis mundi omnes. **N**ostri ergo lauit pedes eorum. accepit

B

Luce.22.9.
Mat.ii.g. Luce
io.f.s.o.c

B

C

Mat.10.g.7.16.f
Joh.8.g. Luce,
.g.

Joh.26.d.
Joh.14.d.

C

Ex.5.b.
Esa.1.a.

F

Esa.3.

Mat.13.b. Mat

Luce.8.b.

Act.28.d.

Esa.6.d

Johānes

vestimenta sua: et cum recubuisset iterum
 dixit eis: Scitis quod fecerim vobis. Tunc
 vocatis me magister et domine et bene dicitur
 Hunc enim. Si ergo ego laui pedes
 vestros dominus et magister et vos debet; al-
 ter alterum lauare pedes. Exempli enim
 dicitur vobis. ut quemadmodum ego feci vobis
 ita et vos faciatis. Amen amē dico vobis:
 non est servus maior domino suo: neque apostolus
 maior est eo qui misit illum. Si hec sci-
 tis beati eritis si feceritis ea. Non de oībū
 vobis dico. Ego scio quod elegerim. Sed
 ut adimpleat scriptura. Qui māducat
 mecum leuabit contra me calcaneū su-
 um. Amodo dico vobis priusquam fiat ut
 cuī factū fuerit creditur. quod ego sum. Amen
 amē dico vobis: qui accipit si quem
 misero. me accipit. Qui autem me acci-
 pit. accipit eum qui me misit. Cuī hec
 dixisset. iesus turbatus est spiritu. et pte-
 status est et dixit. Amen amē dico vobis
 quod vni ex vobis tradet me. Aspicebat
 ergo ad inuicem discipuli: hesitantes de
 quo diceret. Erat ergo recumbens vñ
 ex discipulis eius in sinu iesu: quē dili-
 gebat iesus. Inuuit ergo huic simon
 petrus et dixit ei: Quis est de quo dicit
 Ita cū recubuisset ille supra pectus
 iesu dicit ei: Domine quis est. Respondit
 iesus. Ille est cui ego intuitus panem
 porrero. Et cum intinxisset panem. de-
 dit iude simoniscariothis. Et post buc-
 cellam introiuit in eum satanas. Et di-
 cit ei iesus: Quod facis fac citius. Hoc
 autem nemo ciuit discubentium ad quod
 dixerit ei. Quidā enim putabant quia
 loculos habebat iudas. quod dixisset ei ie-
 sus. eme ea que opus sunt nobis ad di-
 em festum aut egenis ut aliquid daret
 Cuī ergo accepisset ille bucellaz. exiuit
 p̄tinuo. Erat autem nor. Cuī ergo exiisset.
 dixit iesus: Nūc clarificatus est filius ho-
 minis. et deus clarificatus est in eo. Si
 deus clarificatur est in eo et deus clarifica-
 bit eum in semetipso. p̄tinuo clarificabit
 eum. Filiali: adhuc modicum vobis sum. Queritis me. et sicut dixi iudeis. quod ego
 vado vos non potestis venire. Et vo-
 bis dico modo. Mandatum nostrum i. Cor. 4. d.
 vobis: ut diligaris inuicem sicut vobis. Ephe. 5. a.
 lexi vos: ut et vos diligatis inuicem. In Phil. 3. c
 hoc cognoscant omnes: quia discipuli i. Tessal. 4. b
 mei estis: si dilectionem habueritis ad
 inuicem. Dicit ei simon petrus: Domine
 quoniam tu vides. Respondit iesus: Quo
 ego vado non potes me modo sequi: se-
 queris autem posse. Dicit ei petrus:
 Quare non possim te sequi modo. Am
 mam meam pro te ponam. Respondit
 ei iesus: Anima tua p̄ me pones. Amen
 amē dico tibi. non cātabit gallus donec
 ter me neges. XIII Lu. 22. c

L ait discipulis suis: Non tir
e beſ cor vñ: Creditis in deū et
in me credite. In domo patris

mei mansioes multe sunt. Si quo m
nus dixissem vobis. quod vado parate vob
locū. Et si abiero. et preparauero vobis
locū. iterum venio et accipiā vos ad meipm
ut vbi sum ego et vos sitis. Et quo ego
vado sitis et viā scitis. Dicit ei thomas
Domine nesciam quo vadis. Et quō possum
mū viā scire. Dicit ei iesus. Ego sum
viā et veritas et vita. Nemo reit ad pa-
tre nisi per me. Si cognouissetis me:
et patrem meum utique cognouissetis.
Et amodo cognoscetis eum et vidistis
eum. Dicit ei philippus: Domine ostende
nobis patrem et sufficit nobis. Dicit ei
iesus: Lanto tpe vobiscum sum et non
cognouistis me. Philippe: quod videt me
vidit et patrem. Quo tu dicis ostende
nobis patrem. Non credis quia ego in
patre. et pater in me ē. Clerba quod ego lo-
quor vobis. a me ipso non loquor. Pater a
me manet ipse fac opa. Non creditis quod
ego in pte et pte in me est. Alioquin ppter
opa ipa credite. Amen amē dico vobis. qui
credit in me. opa quod ego facio et ipse faciet.
et maiora horum faciet. quod ego ad patrem va-
do. Et quodcumq; petieritis patrem in noīe
meob; facia. ut glorifice patrem in filio. D

Si quid petieritis me in noīe meo hoc
facia. Si diligis me mādata mea sua
te. Et ego rogalu p̄ tem t' alium paci-
tum dabit vobis ut maneat vobiscum in

Bil. 6. a

D

Mt. 10. e. Lu. 6.
Eph. f

Jo. 10.

E

Mat. 10. g.
Lu. 10. e

Mat. 26. b

Qu. 14. b

Lu. 2. c

Ia. f.

L

F

ai. 7. e

G

St. 26. c
Mar. 14. d

Lu. 22. c

B

Esa. 45.

C

s. 5. f

J. 16. d

D

Mat. 21. d

Mar. 11. e

J. 15. b. 7. 15. f

Eternum spiritum veritatis: quē mun
dus non potest accipere: qz nō videt eū
nec scit eum. Clos autem cognoscetis
eum: quia apud vos manebit. et in vob
erit. Non relinquam vos orphanos: ve
niā ad vos. Adhuc modicum et mun
dus me iam non videt. Clos autem pri
detis me: quia ego viuo. et vos viuetis.
In illo die vos cognoscetis qz ego suz
in patre meo. et vos in me. et ego in vob
Qui habet mandata mea: et seruat ea: il
le est qui diligit me. Qui autem diligit
me: diligetur a patre meo. Et ego dilis
gam eum: et manifestabo ei meipm. Di
cit ei iudas: non ille scariothis: Domi
ne quid factum est quia manifestatus?
es nobis te ipsum et non mūdo: R̄sūdit
iesus. et dixit ei. si quis diligit me amo
nem meum seruabit. et pater meus di
liget eū. et ad eum veniemus: et manfis
tem apud eum faciemus. Qui non di
ligit me sermones meos nō seruat. Et
sermonē quē audistis nō est meus sed
eius qui misit me patris. Hec locutus
sum vobis apud vos manēs. Paracly
tus autem spiritus sanctus quem mit
tet pater in nomine meo: ille vos doce
bit omnia et suggesteret vobis oīa quacū
qz dixerō vob. Pacem relinquō vobis.
pacem meam do vobis. Nō quomodo
mūdus dat ego do vobis. Nō turbet
cor vestrū neqz formidet. Audistis quia
ego vici vobis: vado et venio ad vos. Si
diligeretis me gauderetis vtqz: qz va
do ad patrem: quia pater maior me est.
Et nunc dixi vobis priusqz fiat. vt cuz
factum fuerit credatis. Nam non mul
ta loquar vobiscuz. Cenit em̄ pr̄ceps
mundi hui: et in me nō h̄z quicqz. H̄z
vt cognoscat mundus qz diligo patres
et sicut mandatuz tedit mihi pater. sic
facio. Surgite eamus hinc. XV

e Go sum vritis vera. et pater me
us agricola est: Omnes palmi
tem non ferentem fructū tol
let eum. et omnē qui fert fructū pur
gabit eum ut fructuz plus afferat. Ja
vos mundi estis ppter sermonē quem

locutus sum vobis: Manete in me et
ego in vobis: Sicut palmes non pōt
ferre fructuz a semetipo nisi manserit i
vite: sic nec vos nisi i me māserit. Ego
sum vitis: vos palmites. Qui manet i
me et ego in eo hic fert fructū multum
quia sine me nihil potestis facere. Si
quis in me non manserit. mittetur fo
ras sicut palmes et arescet. et colligēt eū
et in ignem mittent et ardēt. Si manse
ritis in me et verba mea in vobis man
serint. quodcūqz volueritis petetis et si
et vobis. In hoc clarificatus est p̄ me
us ut fructum plurimū usseratis: et es
ficiamini mei discipuli. Sicut dilexit
me pater et ego dilexi vos. Manete in
dilectione mea. Si precepta mea fua
ueritls: manebitis in dilectione mea:
sicut et ego patris mei precepta seruau
i et maneo in eius dilectione. Hec locu
tus sum vobis ut gaudium meum in
vobis sit. et gaudium vestru impleatur. i. Cor. 4. d
Hoc es precptū meū ut diligatis in
uicem sicut dilexi vos. Maiorez hac di
lectione nemo habet. qz ut animaz suā
ponat quis pro amicis suis. Vos ami
ci mei estis: si feceritis que ego precipio
vobis. Nam non dicam vos seruos: qz
seruus nescit quid faciat dominus eius
Vos autem dixi amicos: quia omnia
quecunqz audiui a patre meo feci vob.
Non vos me elegistis: sed ego elegi vos
et posui vos ut eatis et fructum affera
tis. et fructus vester maneat: ut qdcun
qz petieritis patrem i nomine meo det
vobis. Hec mando vobis ut diligatis
in uicem. Si mundus vos odit scito
te quia me priorem vobis odio habuit.
Si de mundo fuissetis: mundus quod
suum erat diligenter. Quia vero de mu
ndo non estis: sed ego elegi vos de mu
ndo. ppterodat vos mundus. Nemē
tote sermonis mei quem ego dixi vob. Mat. io. e. L. c. f
Non est seruus maior domino suo. Mat. 24. b. Mr.
Si me persecuti sunt. et vos persequē
tur. Si sermonem meū seruauerunt.
et vestrū seruabunt. Sed hec oīa fa
cient vobis propter nomen meum qz

B

Ezech. 17.

C

E

F

E
Mat. io. g. 7. 18.
a. 7. 25. f.
Lu. io. e.

F

G

H

Johannes

G

nesciunt eū qui misit me. Si nō venissem et locutus fuisset eis, peccatum nō haberent. Nunc autē excusationē nō habent de peccato suo. Qui me odit: et patrem meū odit. Si opera nō fecissez in eis que nemo aliis fecit: peccatum nō haberent. Nunc autē et viderūt et oderunt et me et patrem meū. Sed ut adimpleatur sermo qui in lege scriptus est: quia odio habuerūt me gratis. Cum autem venerit paraclitus quē ego misericordia a patre spiritū veritatis qui a patre pcedidit: ille testimonium prohibebit de me. Et vos testimonium prohibebitis: quia ab initio meū estis.

XVI

Ecclodus sum vobis ut nō scandalizemini Absque sinagogis facient vos. **S**enit hora ut oīs qui interficit vos arbitretur obsequiū se p̄stare deo. **E**cclodus facient vobis quia nō nouerūt patrem neq; me. Sed hec locutus sum vobis ut cū venerit hora eoz remiscamini. quia ego dixi vobis. **S**ed aut̄ vobis ab initio nō dixi: quia vobis ērā. **E**t nunc vado ad eum qui misit me: et nemo ex vobis interrogat me quo vadis. **S**ed quia hec locutus sum vobis: tristitia implebit cor vestrum. **S**ed ego veritatem dico vobis: expedit vobis ut ego vadam. **S**i ēm nō abiero paraclytus non veniet ad vos. **S**i aut̄ abiero: mittā eū ad vos. **E**t cum venerit ille arguet mūdum de peccato: et de iusticia: et de iudicio. **D**e peccato quidē: qz nō crediderunt in me. **D**e iusticia vero quia ad patrem vado et iam nō videbitis me. **D**e iudicio aut̄ qz princeps mūdi huius iam iudicatus est. Adhuc multa habeo vobis dicere: sed nō potestis portare modo. **L**umi autē venerit ille sp̄us veritatis docebit vos omnē veritatem. Non ēm loquetur a semetipso: sed quectūq; audiet loqueſ. et que ventura sunt annūciabit vobis. Ille me clarificabit: quia de meo accipi et: et annūciabit vobis. **O**mnia quectūq; habet pater: mea sunt. Propterea dixi: quia de meo accipiet et annūciabit vobis. **M**odicum et iam nō videbitis me.

et iterum modicum et videbitis me: qz vado ad patrem. **D**ixerunt ergo ex discipulis eius ad inuicem. Quid est hoc quod dicit nobis: modicum et nō videbitis me: et iterum modicum et videbitis me. et quia vado ad patrem. **D**icebant ergo. Quid est hoc quod dicit modicum. **N**escimus quid loquitur. **L**ognouit autem iesus quia solebant eum interrogare et dixit eis. **D**e hoc q̄ritis inter vos: quia dixi: modicum et nō videbitis me: et iterum modicum et videbitis me. **A**mē amen dico vobis: quia plorabitis et flesbitis vos: mundus autem gaudebit. **C**los autē contristabimini: sed tristitia vestra vertetur in gaudium. **S**ilier dū parit tristiciam habet: qz venit hora eius. **L**um autē peperit puerum: iam nō mestinit p̄fūre ppter gaudium: quia natus est homo in mundū. **E**t vos igitur nūc qdem tristiciam habetis. Iterū autē videlicet vos et gaudebit cor vestrum: et gaudiū vestrum nemo tollet a vobis. **E**t in illo die me nō interrogabis quicq; **A**men amen dico vobis: si quid petieritis patrem in nomine meo dabit vobis. **T**lcsq; modo nō petitis quicq; in nomine meo. Petite et accipietis: ut gaudiū vestrum sit plenum. **I**. **J**ob. i. b **H**ec in pueris locutus sum vobis. **V**enit hora cum iam nō in pueris loquar vobis sed palam de patre meo annūciabo vobis. In illo die in nomine meo petetis. **E**t non dico vobis: quia ego rogabo patrem de vobis. **I**pse ēm pater amat vos: quia vos me amatis et credidistis: quia a deo eriui. Erui a patre: et veni in mundum. iterū relinquo mundū et vado ad patrem. **D**icunt ei discipuli eius. Ecce nunc palam loqueris: et puerum nullum dicis. **N**unc scimus quia scis omnia et nō opus est tibi ut quis te interroget. **A**in hoc credimus quia a deo existi. Respondit eis iesus. **M**odo creditis. Ecce venit hora: et iam venit ut dispergami: in vnuſquisq; in propria et me solum relinquitis: et nō sum solus. quia pater meus cum est. **S**ed locutus sum vobis: ut in me pacē habeatis. In modo p̄fūra habe

E

Piere. 31.
Jac. 4. c.

F

Mat. 12. d.
I. **E**. **S**. **14. d**

G

Mat. 26. c. 8
I. **C**. **Zach. i**

A
Mat. 10. c.
Mr. 13. b.
Luce. 12. b.

B

C
Mat. ii. g.
Luce. 10. f.

D

bitis h̄dite. ego vici mūdū. XVII

b Ec locu. uā eit ielus. et sublieua; tis oculis in ceiuꝝ dixit. Pater re. ut hora. clarifica nūm tuum vt filius tuus clarificet te. Dicū dedisti ei p̄tātem omnis carnis; v. om̄e qđ dedisti ei de teis vi. à eternā. Hec est aut̄ vita eterna vt cognoscant te iouū de um verum. et que mihi. tu ieu in xp̄m. Ego te clarificau iupe et terram. opus comum/maui quod deaisti mihi vt facia. Et nūc clarifica me tu pater apud temetipm cia ritate quā habui priuīq mundus fieret apud te. Maniferaui nomen tuū hoibꝫ quos dedisti mihi de mūdo. Tui erat et mihi eos dedisti: et sermonē meu seruas uerāt. Nunc cognouerūt qđ omnia que dedisti mihi abs te sunt. Quia verba qđ dedisi mihi: dedi eis. et ip̄i accepérūt et cognouerūt vere: quia a te enui. et credi derūt quia tu me misisti. Ego p̄ eis rogo. Non p̄ mundo rogo. sed p̄ his quos dedisti mihi: qđ tui sunt. Et mea oia tua sunt et tua mea sunt et clarificatus sum in eis. Et iam nō sum in mundo et humido sunt: et ego ad te venio. Pater sancte serua eos in nomine tuo quos dedisti mihi vt sint vnu sicut et nos. Cū essem cū eis: ego seruabam eos in noīe tuo qđ dedisti mihi. ego custodiui et nemo er eis perire nisi filius perdi iomis: vt icriptura adimpleaf. Nunc autem ad te venio et tecloquor in mundo vt habeant gaudiū meu impleū in semetiphs. Ego de di eis sermonē tuū. et mūdū eos odio habuit: qđ nō sunt de mūdo sicut et ego nō sum de mundo. Non rogo vt tollas eos de mūdo: sed vt fues eos a malo. De mūdo nō sūt sicut et ego nō sum de mūdo. Sanctifica eos in veritate. Hermo tuus veritas est. Dicū tu me misisti in mundū. ita et ego misi eos in mundum. Et p̄ eis ego sanctifico meipm: vt sint et ipsi sanctificati in veritate. Non p̄ eis au te rogo tñ: sed et p̄ eis qđ credituri sint p̄ verbū eoz in me: v. omnes vnu sint si cui tu pater in me et ego in te. v. et p̄ in nobis vnu sint: vt credat mōs qđ tu me

misisti. Et ego claritatē quam tu dedisti mihi: dedi eis vt sint vnu sicut et nos vnu sumus. Et ego in eis et tu in me ve sint plūmata in vnu. et cognoscat mūdū: qđ tu me misisti et dilexisti eos sicut et me dilexisti. Pater qđ dedisti mihi: vlo vt vbi lūm: ego: et illi sint metū: v. vi deant claritatē mieā quā dedisti mihi. qđ dilexisti me ante constitutionem mūtū. Pater iuste mundus te non cognouit. Ego aut te cognoui: et hi cognouerunt: qđ tu me misisti. Et notū feci eis ne mē tuū et notū faciam: vt d. lecū qđ d. lexi si me: in ipsis sit: et ego in ipsis. XVIII

b Ec cū dixisset ielus egressus est cū discipulis suis trās torrentē cedron vbi erat horz in quē introiuit ipse et discipuli ei. Sciebat aut̄ iudas qđ tradebat eū locū qđ frequēter ielus cōuenerat illuc cū disci. ulis suis. Iudas ḡ cū accepisset colozē et a ponti sciby et phariseis mistros: venit i. luc cū laternis et facibꝫ armis. Jesus itaq̄ sciens oia qđ ventura erat sup eū p̄cessit et dixit eis. Quē q̄rit: si dederūt ei. Iesu naçarenū. dicit eis iesue. Ego sū. Et iahat aut̄ iudas qui tradebat eū cū ipsis. Et ḡ dixit eis ego sum: abiectū retroſū et ceciderūt in terrā. Itex ḡ itere gauit eos. Quē q̄ritis: Illi aut̄ dixerūt. Zetuz naçarenū. Rñdit ielus. Dixi vob: quia ego sū. Si ḡ me q̄ritis finite hos abire. Et ipleref t̄mo quē dixit: qđ q̄s dedisti mihi nō pdidi ex eis quēq̄. Symō ḡ p̄ trus hñs gladiū eduxit eū et p̄cessit pontificis fūm: et abscondit auriculā ei. de strā Erat aut̄ nomen suo malchus. Dicit ḡ ielus petro. Vt te gladium tuū in vaginā. Calicē quē dedit mihi p̄t non vis vt bibā illū. Colors aut̄ et tribun⁹ et mistri iudeor⁹ sp̄lenderūt ielum: et ligauerunt eū et adduxerūt eū ad annā primū. Erat enim sacer casp̄le qđ erat pontifer anni illū. Erat aut̄ casp̄has qđ p̄silū dederat iude is: qđ expedit vnu hoīem mori p̄ populo. Seq̄bas aut̄ ielum symon petrus et ali⁹ discipulus. Discipulus aut̄ ille erat nos tus pontifici: et introiuit cū ielu in atriu

Mat. ii. g
Luce. io. f.

Mat. 6. c.
Mar. 14. c
Luce. 22. d

Mat. 26. e
Mar. 14. e
L. c. 22. e

Mat. 26. e
Mar. 14. e
Luce. 22. e

Mat. 26. f.
Mar. 14. f.
Luce. 22. f.

Mat. 26. f.
Mar. 14. f.
L. 22. f.

Johannes

G

Pontificis. Petrus autem stabat ad ostium portarum. Eruit ergo discipulus alius quod erat notarius pontificis: et dixit ostiarie et introduxit petrum. Dixit ergo petro ancilla ostiaria. Nunquid es tu ex discipulis eius? Dicit ille. Non sum. Stabat autem serui et ministri ad prunas quod frigus erat et calificabant se. Erat autem cum eis petrus stans et calefaciens se. Pontifer interrogauit iesum de discipulis suis et de doctrina eius. Respondebat ei iesus. Ego palam locutus sum mundo. Ego spissi docui in synagoga et in templo quod oes iurandi regni sunt. et in occidente locutus sum nihil. Quid me interrogas? Interroga eos quod audierunt quod locutus sum ipsis: ecce hiscūt quod dixerim ego. Hec autem cum dixisset unus assistens ministri dedit alapam iesu dices. Sic respondet pontificis. Respondebat ei iesus. Si male locutus sum: testimonium phibe de malo: si autem bene quod me cedis. Et misit eum annas ligatum ad caput pontificis. Erat autem symon petrus stans et calefaciens se. Dixerunt ergo ei. Nunquid et tu ex discipulis eius es? Negavit ille et dixit. Non sum. Dicit ei unus ex finibus pontificis cognatus eius cuius abscidit petrus auriculam. Nonne ego te vidi in horto cum illo? Itet ergo negavit petrus: et statim gallus cantauit. Adducunt ergo iesum a capitulo in praetorium. Erat autem mane et ipsi non introierunt in praetorium ut non contaminarentur: sed ut manuducerent pascha. Eruit ergo pylatus ad eos foras et dixit. Quia accusationem affertis aduersus boiem hunc? Responderunt et dixerunt ei. Si non esset hic malefactor: non tibi tradidimus eum. Dicit ergo eis pylatus. Accipite eum vos: et secundum legem vestram iudicat eum. Dixerunt ergo ei iudei. Nobis non licet interficere quemque. Ut sermo iesu impletetur quod dicit: significans quod morte esset moriturus. Introiuit ergo itez in praetorium pylatus. et vocauit iesum et dixit ei. Tu es rex iudeorum. Respondebat iesus. A temetipso dicas an alius dixerunt tibi de me? Respondit pylatus. Nunquid ego indeus sum? Gens tua et pontifices tradiderunt te mihi. Quid fecisti? Respondebat iesus. Regnum meum non est de hoc mundo. Si ex hoc mundo

esset regnum meum: ministri mei certaret ut non traderer iudeis. Nunquid et regnum meum non est hinc? Dicit itez et pylatus. Ergo rex es tu? Respondebat iesus. Tu dicas: quod rex sum ego. Ego in hoc natus sum. et ad hoc veni in mundum ut testimo nium phibeam veritati. Dicit ei pylatus. Quid est veritas? Et cum hoc dixisset itez enuit ad iudeos et dicit eis. Ego nullam inuenio in eo carnem. Est autem consuetudo vobis ut vobis dimittam in pasca. Vultis ergo dimittam vobis regem iudeorum? Clamauerunt tursum oes dicentes. Non hunc sed barabam. Erat autem barabas latro.

XIX

A

Ergo apprehendit pylatus iesum et flagellauit. Et milites plectentes coronam de spinis imposuerunt capiti eius. et ueste purpurea circuiderunt eum. Et veniebat ad eum et dicebat. Ave rex iudeorum. Et dabat ei alapas. Eruit itez pilatus foras et dicit eis. Ecce adduco vobis eum foras ut cognoscatis: quod nullem inuenio in eo carnem. Eruit ergo iesus portas spineas coronam et purpureum uestimentum: et dicit eis. Ecce ho. Cum ergo vidissent eum pontifices et ministri clamabant dicentes. Crucifige eum. Dicit eis pylatus. Accipite eum vos et crucifigit. Ego enim non inuenio in eo carnem. Responderunt ei iudei. Nos legem habemus et secundum legem vestram mori quod filium dei fecit. Cum ergo audiret pylatus hunc sermonem magis timuit. Et ingressus est per praetorium itez: et dicit ad iesum. Unde es tu? Jesus autem resum non dedit ei. Dicit ergo ei pylatus. O habeo non loquaris. Nescis quod plectentes habeo crucifigere te: et plectem habeo dimittere te. Respondebat iesus. Non habes plectem aduersus me ullam nisi tibi datum esset de supra. Propterea quod me tradidit tibi: maior peccatum habet. Et erinde querebat pylatus dimittere eum. Iudei autem clamabant dicentes. Si hunc dimittis non es amicus cesarii. Dicit enim quod se regem faciat tradidit cesari. Pylatus autem cum audiret hos sermones adduxit foras iesum: et seddit per tribunal in loco quod de lichostratos

107

C

Mat.26.9
Mar.14.9
Luce.22.5.

Mat.26.9
Mar.14.9
Luce.22.5.

Mat.26.9
Mar.14.9
Luce.22.5.

Mat.27.9
Mar.15.9
Luce.23.9

Mat.27.9
Mar.15.9
Luce.23.9

108

hebraice autem gabatha. Erat autem pasce
pasce hora quasi sexta et dicit iudeis. Ecce
rex vestrum. Illi autem clamabat. Tolle tolle
crucifige eum. Dicit eis pylatus. Reges et
strati crucis reges. Renderunt pontifices. Non
hemus regem nisi celare. Tunc ergo tradidit
eis illum ut crucifigeret. Suscepserunt autem
iesum et eduxerunt eum. Et baulana sibi
cruce erexit in eum qui dicit calvarie lo-
cum. hebraice autem golgatha. ubi crucifix-
erunt eum. et cum eo alios duos hinc et hinc
medium autem iesum. Scripsit autem et titulum
pylatus et posuit super cruce. Erat autem scri-
ptum. Jesus nazarenus rex iudeorum. Hunc
ergo titulum multi iudeorum legerunt: quod ppe ci-
uitate erat locus ubi crucifixus est iesus:
Et erat scriptum hebraice. grece. et latine.
Dicebat ergo pylato pontifices iudeorum.
Noli scribere rex iudeorum: sed quod ipse dixit
rex sum iudeorum. Redit pylatus. Quid scri-
psi scripsi. Milites ergo cum crucifixissent eum
aceperunt vestimenta eius. et fecerunt quod
tuorum patrum vnicuique militi propter et tunicam.
Erat autem tunica inconsutilis de supra atque
extra per totum. Dixerunt ergo ad invicem. Non
scindamus eam sed sortiamur de illa cuius-
fit. Et scriptura impletetur dicens. Par-
titi sunt vestimenta mea sibi. et in vestite
me miserunt sororem. Et milites quodque hec
fecerunt. Stabant autem iuxta crucem iesu
matrem eius et sororem matris eius maria cleopatra
et maria magdalene. Cum vidisset ergo ie-
sus matrem et discipulum stantem quem diligie-
bat dicit matrem suam: miserere ecce filius tuus.
Deinde dicit discipulo. Ecce mater tua. Et
ex illa hora accepit eam discipulus in suam.
Postea sciens iesus quod oia columnata
sunt: ut consummeretur scriptura dicit. Si-
tio. Glas autem erat positum acetum plenum.
Illi ergo spongia plenam acetum hyssopo
circumponentes obtulerunt ore eius. Tunc ergo
accepisset iesus acetum dixit: Isumus est.
Et inclinato capite tradidit spiritum. Ju-
dei ergo quoniam parasceue erat ut non rema-
neret in cruce corpora sabbato. Erat enim
magnus dies illa sabbati rogauerunt pilatum
ut frangerent eorum crura et tollerentur.
Cenerunt ergo milites: et primi quidez

fregerunt crura et alterius quod crucifixus est
cum eo. Ad iesum autem cum venissent ut vide-
runt eum iam mortuum non fregerunt ei crura:
sed unus militum lancea latus ei apud.
et continuo exiuit sanguis et aqua. Et quod vi-
dit testimonium probabuit: et rex est testimo-
niu[m] eius. Et ille scit quod non dicit ut et vos
credatis. Facta sunt enim hec ut scriptura
impleteatur. Non non preminuerunt ex eo. Et iterum
alia scriptura dicit. Cidebunt in quez
transfixerunt. Post hec autem rogauit pylatum
ioseph ab arimathea eo quod esset discipulus
iesu. occultus autem propter metum iudeorum ut
tolleret corpus iesu. Et permisit pylatus.
Clenit ergo et cultus corpus iesu. Clenit autem
et nicodemus quod venerat ad iesum nocte
primum ferens mixturam myrrae et aloes qui
libras centum. Accepserunt autem corpus iesu
et ligauerunt eum linteis cum aromatibus sic
mos est iudeis sepelire. Erat autem in
loco ubi crucifixus est hortus. et in horto
monumentum nouum in quo nondum positis
tus erat. Ibi ergo propter pascham iudeorum: quod
iuxta erat monumentum posuerunt iesum. XX

Haec autem sabbati maria magdalene
ne veit mane cum adhuc tenebre
essent ad monumentum: et vidit
lapidem sublatum a monumento. Currit
ergo et venit ad symonem petrum et ad alium
discipulum quem amabat iesus. et dicit il-
lis. Tulerunt dominum de monumento: et nesci-
mus ubi posuerunt eum. Erigit ergo petrus et il-
le alius discipulus: et venerunt ad monumen-
tum. Surrebant autem duo simul. et ille ali-
us discipulus ecce currit citius petro: et venit
primus ad monumentum. Et cum se incli-
nasset vidi posita linteamina: non tam in-
troiuit. Clenit ergo symon petrus sequens
eum. et introiuit in monumentum. Et vidit
linteamina posita et sudarium quod fuerat
super caput eius non cum linteaminibus po-
situm: sed separatum inuolutum in unum locum.
Tunc ergo introiuit et ille discipulus qui venerat
primus ad monumentum: et vidit et credi-
dit. Nondum enim scriebat scripturam. quia
oportuit eum a mortuis resurgere. Abie-
runt ergo iterum discipuli ad semetipsos.
Maria autem stabat ad monumentum foris

Exo.12. Nu. 9.

G

Zach.12.

Mat.27.g. Mr.

15.g. Luce.23.g

Mat.26.g. Mr.

15.g. Luce.23.g

Mat.28.a. Mar.

16.a. Lue.24.a

A

B

C

t.23.e.
t.15.b

t.27.e
t.15.c.
.23.d

D
t.27.e. Lue.
.Mar.15.d
t.27.e. Mr.
.Luce.23.e

t.27.d. Mr.
.Lue.23.e

E
p.21.

at.27.f. Mr.
.Luce.23.e

F
at.27.f. Mr.
.Luce.23.f

Jobannes

Acf.i.b.

ploras. Dū ḡ steret inclinavit se & p̄spe
xit in monum̄tū. Et vidit duos ange
los in albis sedentes; vnum ad caput. &
vnū ad pedes. vbi positiū erat corpus ie
su. Dicūt ei illi. OJulier qd ploras? Dic
eis. Quia tulerunt dñm meū. & nescio
vbi posuerūt eū. Hec cū dixisset pueris
ē retrosum: & vidit iesum stante: & non
sciebat: qz iesus ē. Dicit ei iesus. mulier
qd ploras. Qnē q̄ris? Illa existimās qz
bortolanus eſſ; dicit ei. Dñe si tu susu
listi eū dico mihi vbi posuisti eū: & ego
eū tollā. Dicit ei iesus. Maria. Lōuersa
illa dicit ei. Rabloni: qd dicas mgt. Di
cit ei iesus. Noli me tangere. Non dū ei
ascendi ad patrē meū. Glade ad fr̄s me
os & dic eis. Ascēdo ad patrē meū & p̄ez
restū: deū meū & deū v̄m. Cenit ma
ria magdalene annūcians discipulis qz
vidi dñm: & hec dixit mihi. Cū ergo sero
esset die illo vna sabbator̄ & fores ec̄nt
clause vbi erāt discipuli cōgregati. ppter
metū iudeor̄: venit iesus & stetit in me
dio & dixit eis. Pax rob. Et cū hec dixisset
ondit eis manus & latus. Gauſi sunt ḡ
discipuli viso dño. Dicit ergo eis iterū.
pax robis. Sicut misit me p̄ & ego mit
to vos. Hec cū dixisset insufflavit & di
cit eis. Accipite sp̄m̄ sanctū. Quoz remi
seritis pctā remittunt eis: & quoꝝ reti
nueritis retēta sunt. Thomas aut̄ vn
ex duodecim qz dē didymus nō erat cū
eis qn̄ venit iesus. Dixerūt ḡ ei alij disci
puli. Clidim' dñm. Ille aut̄ dixit eis. Mi
si videro in manib⁹ ei⁹ figurā clauoz. &
mittā digitū meū in locū clauoz. & mit
tā manū meā in latue eius: nō credam
Et post dies octo iteꝝ erāt discipuli ei⁹
intus & thomas cū eis. Clet iesus ianu
is clausis et stetit in medio & dixit eis.
Pax robis. Deinde dicit thome. Infer
digitū tuū huc: & vidi manus meas & af
fer manus tuā & mitte in latus meū & no
li esse incredulus sed fidelis. R̄ndit tho
mas & dixit. Dñs meus & deus me⁹. Di
cit ei iesus. Quia vidisti me thoma cre
didisti: beati qz nō viderūt & crediderunt
Multā qdē & alia signa fecit iesus in cō

spectu discipulor̄ suor̄ qz nō sunt scripta
in libro hoc. Hec aut̄ scripta sunt vt cre
datis qz iesus est filius de: & vt credētes
vitā habeatis in noīe eius. XXI

Ostea māifestauit se iteꝝ iesus
ad mare tyberiadis. manifesta
uit aut̄ sic. Erant simul symon

petrus & thomas qz dē didymus & nathā
nael qz erat i thana galilee & filij c̄bedei
& alij ex discipulis eius duo. Dicit eis sy
mon petr⁹. Glado p̄scari. Dicūt ei. Gle
nimus & nos tecū. Et exierūt & ascende
rūt in naum: & illa nocte nihil prendide
rūt. Mane autem iam facto stetit iesus
in littore: nō cū cognouerūt discipuli qz
iesus est. Dicit ḡ eis iesus. Pueri. nun
qd pulmentariū habetis? R̄siderūt ei.
Non. Dicit eis. Vittate in dexterā na
vigij rete & inuenietis. Dixerūt ḡ: & iam
nō valebant illud tralxere p̄ multitudine
piscium. Dicit ergo discipulis ille quem
diligebat iesus petro. Dñs est. Symon
petrus cū audisset qz dñs est: tunica suc
cinxit se. Erat enim nud⁹: & misit se in ma
re. Alij aut̄ discipuli nauigio venerūt.
Non enim longe erāt a terra: sed q̄si cubi
tis ducētis tralentes rete piscū. Ut ḡ Luce.24.f.

descenderūt in terrā viderūt prunas po
fitas & p̄scē suppositū: & panē. Dicit eis
iesus. Afferte de p̄scib⁹ q̄s prendidistis
nunc. Ascendit symō petrus: & traxit re
te in terrā plenū magnis p̄scib⁹ centuz
q̄nquaquaginta trib⁹. Et cū tanti essent: nō
est sc̄sum rete. Dicit eis iesus. Cenite Luce.24.f.
prādete. Et nemo audebat discūbentiū
interrogare eum tu quis es: sciētes quia
dñs est. Et venit iesus & accepit panē, & Luce.24.f.
dabat eis & p̄scē similiter. Hoc iā tertio
māifestatus est iesus discipulis suis cū
surrexisset a mortuis. Cū ḡ prādidiſſent
dixit symoni petro iesus. Symon iohā
nis diligis me plus his. Dicit ei. Etiaz
dñe: tu scis qz amo te. Dicit ei. Pasce
agnos meos. Dicit ei iterum. Symon
iohānis diligis me. Ait illi. Etiam dñe:
tu scis quia amo te. Dicit ei iterū. Pa
sce agnos meos. Dicit ei tertio. Symō
iohānis amas me. Cōtristatus est pes
¶ in

E

luce.24.f.

vt.16.c.7.18.d

F

G

B

B

C

D

E

F

B. 13. e.

G

trū 3. q̄ dixit ei tertio amas me. et dixit ei. Domine tu oia nō sit. tu scis q̄ amo te. Dicit ei. Pasce oves meas. Amen amē dico tibi cum es iunior cingebas te et abulabas ubi solebas. Cum autē senueris extendas manus tuas: et aliis te angēt et ducet quo tu nō vis. Hoc autē dixit significans qua morte crucificaturus es teū. Et cū hoc dixisset dicit ei. Sequere me. Conueritus petrus vidit illum discipulū que diligebat iesus sequentem. q̄ et recubuit in cena super pectus eius et dixit. Domine quis est q̄ tradet te: Hunc ḡ cū vñ disset petrus: dicit iusu. Domine: hic autē qd dicit ei iesus. Hic eu volo manere donec nec venia. Quid ad te: Tu me sequere. Exiit ḡ primo iste inter fratres. quia discipulus ille nō moriēt. Et nō dixit ei iesus nō moriēt. sed sic volo eu manere donec venia. quid ad te: Hic est discipulus ille qui testimonium p̄hibet de his. et scripsit hec. Et scimus quia vñ est testimonius eius. Hunc autē et alia multa q̄ fecit iesus que si scribant per singula nec ipm arbitror mundum capere posse eos qui scribendi sunt libros.

Explicit euangeliū s̄m Johanne.
Incipit p̄fatio sancti Hieronymi
in omīs ep̄las sancti Pauli.

Rimū querit. q̄re post euāgelia q̄ supplementū legis sunt et in q̄bō nob̄ exempla et p̄cepta viue di plēfissime digesta sūt voluerit apl̄s has ep̄las ad singulas ecclesias destinare. Hac autē causa factū videt ut sc̄z initia nascentis ecclesie nouis causis existentib⁹ pueniret et ut p̄stia atq̄ orīentia resecaret vitia et post futuras excluderet questioes exemplo p̄plexataz qui post editā legē moy si in q̄ oia dei mādata legeban̄: nihilominus tñ doctrina sua rediuiua sp̄ p̄pli p̄pressere peccata. et ppter exemplū viue di libros ad nostrā etiā memorā trāsmi eunt. Deinde q̄rit. Cur nō amplius q̄

dece ep̄las ad ecclias scripsit? Decem sunt em̄ cū ea q̄ dē ad hebreos. Nam reliquie q̄tuor ad discipulos spāliter sūt por recte. Ut ostenderet nouū nō discrepare a veteri testameto. et se p̄tra legē nō facere moysi ad numer⁹ primor⁹ decalogi mandator⁹ iudas ep̄las destinauit: et quot ille p̄ceptus a pharaone instituit liberatos. totidē hic ep̄lis a dyaboli et idolatrie fuitute edocet acq̄litos. Nam et duas tabulas lapideas duor⁹ testamētor⁹ figuram habuisse viri eruditissimi tradiderunt. Epistolā sane q̄ ad hebreos scribis qdaz pauli nō esse ostendit. eo q̄ non ei⁹ noīe titulata. et p̄p̄t̄ simonis stiliq̄ distantiam sed aut barnabe iuxta tertullianū aut luce iuxta quosdā. vel certe clemētis discipuli aploz et epi rhomane ecclie post apostolos ordinati. Quibus r̄sidēdū est si. p̄pterea pauli nō erit. qz eius nō h̄z nomē ḡ nec alicuius erit: qz nullius noīe titulatur. Qd si incōueniens absurdūq̄ ē ipsius magis esse credēda est q̄ tanto doctrine sue fulget eloquio. Et qm̄ apud hebreor⁹ ecclesias q̄li destrutor⁹ legis falsa suspitione habebat: voluit tacito noīe de figuris legis et veritate xp̄i reddere ratione: ne odiū noīis in fronte pretitulati vtilitatē excluderet lectionis. Non est sane mir si eloquētior⁹ videat in p̄prio id ē hebreo q̄ in pegrino. i. in greco quo ceterae epistles sunt scripte sermōe. Nouet etiā quosdā q̄re rhomanor⁹ ep̄las primo sit posita: cū eā nō primo scriptā rō manifester: Nam hanc se p̄ficiētē hierosolymā scripsisse testaf cū corinthios et aliis iam an ut ministeriū qd secū portatus erat colligerent: Itis adhortatus fit. Unū et intelligi quidā volūt ita om̄es ep̄las ordinatas ut prima ponere q̄uis posterior suit destinata ut p̄ singulas ep̄stolas gradib⁹ ad p̄fectiora veniret. Rhomanor⁹ nāq̄ plēriq̄ tā rudes erāt ut nō intelligeret dei se grā et nō suis meritis esse saluator̄: et ob h̄ duo inter se p̄pli p̄ficeret. Idcirco illos indigere afferit corrigi vitia gentilitas priora cōmemorās. Corinthi⁹ autē iam dicit scientie gratiā